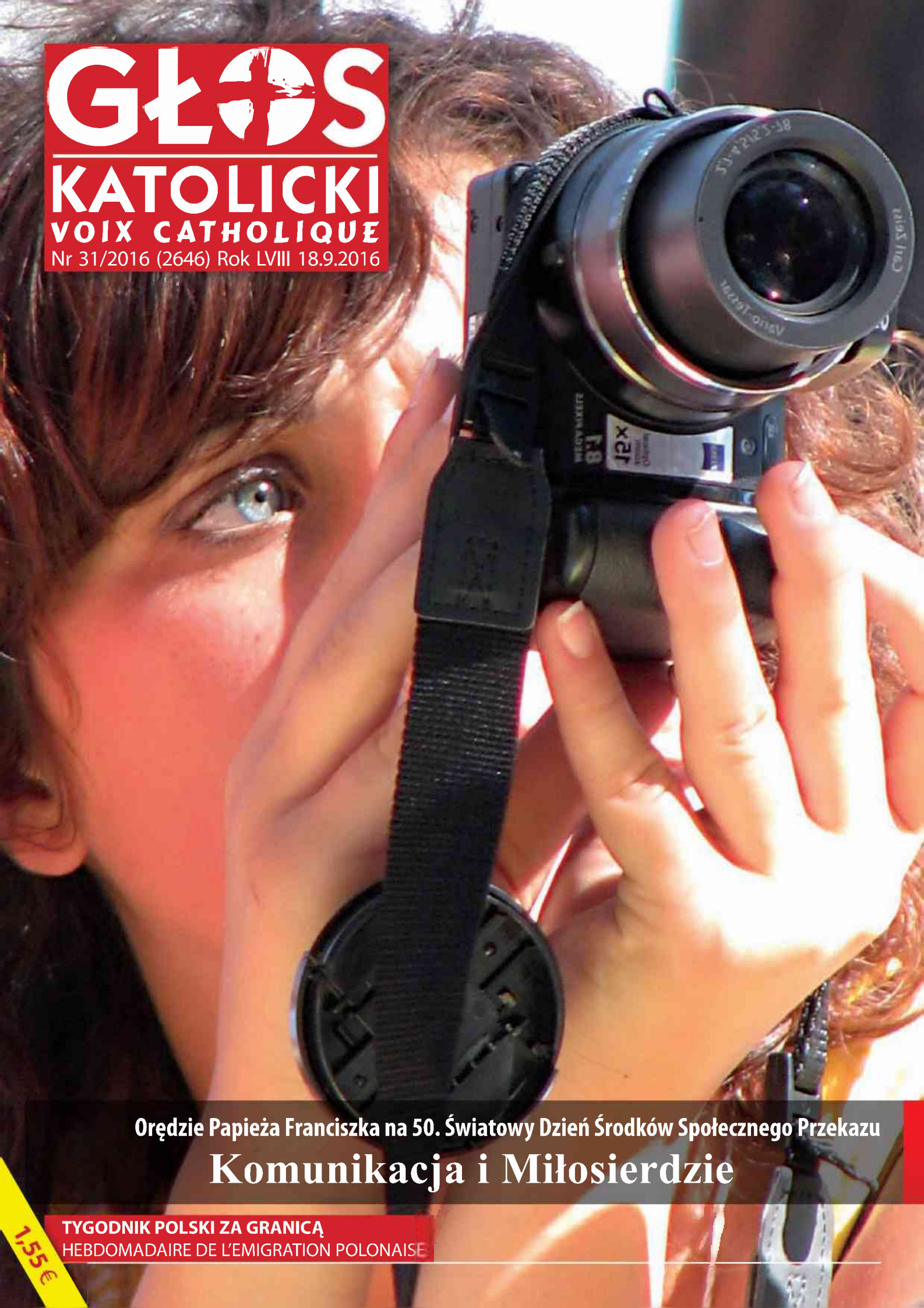

A close-up photograph of a woman with brown hair and blue eyes, holding a black Sony camera with a lens cap removed. She is looking through the viewfinder. The background is bright and out of focus.

GŁOS

KATOLICKI

VOIX CATHOLIQUE

Nr 31/2016 (2646) Rok LVIII 18.9.2016

Orędzie Papieża Franciszka na 50. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu
Komunikacja i Miłosierdzie

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Orędzie ojca świętego Franciszka na 50. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu, 2016

Komunikacja i Miłosierdzie - owocne spotkanie

Dzień Środków Społecznego Przekazu w dużej części krajów obchodzony jest w niedzielę przed uroczystością Zesłania Ducha Św., ale episkopat krajowy mogą też uznawać inną jego datę. I tak w Polsce jest on obchodzony w trzecią niedzielę września. W tym roku przypadł on 18 września.

Drodzy bracia i siostry, Rok Święty Miłosierdzia zachęca nas do refleksji na temat relacji między komunikacją a miłosierdziem. Kościół zjednoczony z Chrystusem, żywym ucieleśnieniem Boga Miłosiernego jest powołany, bowiem do życia miłosierdziem, jako znakiem rozpoznawczym całego swego istnienia i działania. To, co mówimy i jak mówimy, każde słowo i każdy gest powinien móc wyrazić współczucie, czułą troskę i przebaczenie Boga dla wszystkich. Miłość ze swej natury jest komunikacją, prowadzi do otwarcia się a nie do izolowania się. A jeśli nasze serca i nasze działania są inspirowane przez miłość, przez Bożą miłość, to nasza komunikacja będzie nosicielem Bożej mocy.

Jesteśmy powołani, aby jako dzieci Boże komunikować się ze wszystkimi bez wyjątku. Tym bardziej, że właściwością języka i działania Kościoła jest przekazywanie miłosierdzia, aby poruszyć serca ludzi i wspierać ich w drodze do pełni życia, którą Jezus Chrystus, postany przez Ojca, przyszedł przynieść wszystkim. Chodzi o przyjęcie w nas i upowszechnienie wokół nas serdeczności Kościoła - Matki, aby Jezus był poznany i kochany; tej serdeczności, która ukonkretnia słowa wiary i która rozpala w przepowiadaniu i świadectwie tę „iskrę”, która ją ożywia.

Komunikacja ma moc budowania mostów, sprzyjania spotkaniu i integracji ubogacając w ten sposób społeczeństwo. Jak to dobrze, gdy widzimy osoby zaangażowane w staranne dobieranie słów i gestów, ażeby przezwyciężyć nieporozumienia, uleczyć zranioną pamięć i budować pokój oraz zgodę. Słowa mogą przezucać mosty między ludźmi, rodzinami, grupami społecznymi, narodami. Jest to możliwe zarówno w przestrzeni fizycznej jak i cyfrowej. Dlatego słowa i działania powinny nam pomóc wyjść z zakłętą kręgą potępień i zemsty, które stale wpędzają w matnię osoby i narody, prowadzące do wyrażania się przesta-

fol. T. Różycki

niami nienawiści. Natomiast słowo chrześcijanina stawia sobie za cel spowodowanie rozwoju komunii i nawet, jeśli musi zdecydowanie potępić zło, stara się nie zrywać relacji i komunikacji.

Chciałbym w związku z tym zaprosić wszystkich ludzi dobrej woli do odkrycia na nowo mocy miłosierdzia, aby uzdrawiać porozrywane relacje i przywrócić pokój i zgodę między rodzinami i we wspólnotach. Wszyscy wiemy, jak bardzo stare rany i przewlekłe urazy mogą ludzi usidlić i uniemożliwić im komunikować się ze sobą oraz wzajemne pojednanie. Dotyczy to także stosunków między narodami. We wszystkich tych przypadkach miłosierdzie może uaktywnić nowy sposób rozmawiania i prowadzenia dialogu, jak to wymownie wyraził Szekspir: „Dla miłosierdzia nikt przymusu nie ma; Ono jak kropla niebieskiego deszczu spływa na ziemię, dwakroć błogostawi tego, co daje, i tego, co bierze” (Kupiec wenecki, akt IV, scena I).

Warto byłoby, aby także język polityki i dyplomacji dał się zainspirować miłosierdziem, które nigdy nie traktuje niczego, jako stracone. Zwracam się szczególnie do tych, którzy mają odpowiedzialność instytucjonalną, polityczną oraz odpowiadają za kształtowanie opinii publicznej, aby zawsze czuwali nad sposobem wypowiadania się względem tych, którzy myślą czy działają inaczej, lub nawet tych, którzy mogą się mylić. Łatwo ulec pokusie, aby wykorzystać podobne sytuacje i podsycać w ten sposób płomienie nieufności, strachu i nienawiści. Tymczasem potrzebna jest odwaga, aby ukierunkować osoby ku procesom pojednania. To właśnie taka pozytywna i twórcza śmiałość oferuje realne rozwiązania dawnych konfliktów i możliwości osiągnięcia trwałego pokoju. „Błogostawieni miłosierni, albowiem oni miłosierdzia dostąpią [...] Błogostawieni, którzy wprowadzają pokój, albowiem oni będą nazwani synami Bożymi” (Mt 5,7.9).

Jakże chciałbym, aby nasz sposób komunikowania się, a także nasza postępa pasterzy w Kościele nigdy nie wyrażały wyniosłej pychy triumfu nad wrogiem ani też nie upokarzały tych, których mentalność świata uważa za przegranych, tych, których trzeba odrzucić! Miłosierdzie może pomóc w załagodzeniu przeciwności życia i dać ciepło tym, którzy zaznali jedynie chłodu osądzenia. Niech styl naszej komunikacji pozwoli na przewyżczenie logiki, która wyraźnie oddziela grzeszników od sprawiedliwych. Możemy i musimy osądzać sytuacje grzechu - przemoc, korupcję, wyzysk, i tym podobne - ale nie możemy osądzać ludzi, bo tylko Bóg może czytać w głębi ich serc. Naszym zadaniem jest ostrzeżenie tych, którzy popełniają błędy, potępiając zło i niesprawiedliwość pewnych zachowań, aby uwolnić ofiary i podnieść upadłych. Ewangelia Jana przypomina nam, że „prawda was wyzwoli” (J 8,32).

ciąg dalszy na str. 8

fol. T. Różycki

Telegram... po sezonie

Jesień... czas po sezonie. Cypustowały z tłumów drogie kurorty, droga do Morskiego Oka, jeziora mazurskie, tania tancbuda, Toskania, Bieszczady i Włocławsk. Blednie letnia i palenizna i słońce wrześniowe, dobre i złe w pomnieniu – i palów, kolejek do muzeów ni jstaszcyh cywilizacji, do lodziarni, na Ka. prouy; i czar wszelkich urlopoych przygód blednie też. Przedszkolaków, gimnazjalistki, katechetki i nauczycieli za pędziło już do szkół, a polityków różnych szczebli do dalszej walki o lepsze jutro: świata, Unii Europejskiej i mi je, i Twoje, i... aż strach pomyśleć co postępowego jeszcze nam zgotuje. Za pełniły się tramwaje, metro i koleje jonały... po obu stronach. Tak że zostałem nagle za pełnie sam, ten zatopiony wciąż jeszcze w swój późno-letni i wczesno-jesienny i w obrazni, między babim latem, a chłodem porannych przebudzeń i spadających już liści. Właściwie to lubię nawet ten czas melancholizny i nostalgiczny, jesienny... coraz krótszych dni, osamotnienia iluzorycznego, w mijskach i puszczonej przez gwar i jarmark ludzkich namiętności. Brnę sobie wówczas, pod wiatr bałny, i wiatr historii, pustoszającymi, przewinającymi uliczkami i światami, pomiędzy pozamykanymi na głuchokucpkami, strzelnicami, iypożyczalnią zbudzeń i leżaków. Za chwile skończy się ta a faltowa droga do nikąd i wjdę w ciszę drzew iglastych, albo szum fal – na wymarłej plaży, albo w gąszcz traw i wysokich... a moich tak, że przemoczą każde kalosze, albo w... – zresztą, jaką kto ma imaginację. Wówczas mgła białą wilgocią na twarzy i w włosach, przysłania wszystko i łączy ziemię z niebem, tam gdzieś hen, w górze ginącym... z pola widzenia zabieganych i wgapiających w nadzieję. P.O.

-JAKIEŚ TAKIE NIECIEKAWE MAMY CZASY. ZA GIERKA O TEJ PORZE KOŃCZYLIŚMY BATALIE O SZNUREK DO SNORWIAZATEK BY STAŁE CZŁA NOWYM, JESIENNYM WYZWANSIOM...

rys. Leszek Biernacki

Z SATYRYCZNEJ TEKI L.B.

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Dobrocią i miłosierdziem zmieniać świat – str. 5
- | Francuska lewica się pogubiła – str. 10
- | Quoi de neuf sous le soleil estival polonais ? – str. 11
- | Modlić się za żywych i umarłych! – str. 12
- | Konferencja „Obchody Milenium – w 50. rocznicę” – str. 14

Polska po roku „dobrej zmiany”

Wojciech Turek

Nie byłem i nie jestem zadeklarowanym zwolennikiem Prawa i Sprawiedliwości, choć niu jeden raz uczestnicząc w wyborach stawiałem krzyżyk przy nazwisku kandydata tej właśnie partii. Życie nauczyło mnie, by dążyć do doskonałości, ale akceptować pomnijsze niedoskonałości: te osobiste i te publiczne.

Obecny rząd Beaty Szydło, zaprzysiężony 16 listopada 2015 roku, czyli blisko rok temu, oceniam w szerszym kontekście i mając na uwadze to, co jest realne. Marzenia o idealnym rządzie pozostaną marzeniami: łatwo znaleźć skazy i wytknąć błędy, znacznie trudniej jest sprawić, by u steru rządów znaleźli się ludzie potrafiący rozwiązywać najtrudniejsze problemy. Faktem nie podlegającym dyskusji jest to, że jedynie PiS stanowi alternatywę dla rządów kameleonów z Platformy Obywatelskiej, obecnie przepoczwarczających się w formację typu Nowoczesna czy KOD. Zatem: na bezrybiu i rak ryba. Jeśli komuś (tak jak niżej podpisanemu) bardzo nie podobały się rządy PO, wydaje się zrozumiałe, że będzie życzył powodzenia „dobrej zmianie”.

Po fatalnym początku (afery z Trybunałem Konstytucyjnym i nie sporządzenie bilansu otwarcia), rząd, w którym najwybitniejszym strategiem jest wicepremier Mateusz Morawiecki, zaczął realizować przedwyborcze obietnice. Prawda, że nie wszystkie i nie w takim tempie, w jakim miały być wprowadzane w życie. Ale – porównując z 8-letnimi rządami Platformy Obywatelskiej i

premiera „nic nie mogę (i niczego nie potrafię)” Donalda Tuska – już po kilku miesiącach można było ocenić, że tempo koniecznych zmian jest znacząco szybsze. Co więcej, w kolejno przyjmowanych ustawach widać, że rząd realizuje spójną politykę, którą Jarosław Kaczyński określił jako budowę „Polski solidarnej”. Innymi słowy: wiadomo o co chodzi i wiadomo ku czemu zmierzamy.

Sztandarowy projekt pod nazwą „500+”, która weszła już do obiegu w języku potocznym, wystartowała w połowie roku.

ciąg dalszy na str. 6

Zaprenumeruj „Głos Katolicki”

W prenumeracie otrzymasz „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

Telefon: _____

☐ Rok (56,60 €) ☐ Pół roku (30,30 €) ☐ Miesiąc (5 €)

☐ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) ☐ PDF/e-mail (49,90 €)

☐ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

KUPON PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

XXV Niedziela zwykła Rok C

PIERWSZE CZYTANIE

Am 8, 4-7

Czytanie z Księgi proroka Amosa

Stuchajcie tego wy, którzy gnębicie ubogiego, a bezrolnego pozostawiacie bez pracy, którzy mówicie: «Kiedyż minie nów księżycy, byśmy mogli sprzedawać zboże, i kiedy szabat, byśmy mogli otworzyć spichlerz? A będziemy zmniejszać, efe, powiększać sykl i wagę podstępnie fałszować. Będziemy kupować biednego za srebro, a ubogiego za parę sandałów, i plewy pszeniczne będziemy sprzedawać». Poprzysiągł Pan na dumę Jakuba: «Nie zapomnę nigdy wszystkich ich uczynków».

PSALMRESPONSORYJNY

Refren: Pana pochwalcie, On dźwiga biednego.

DRUGIE CZYTANIE

1 Tm 2, 1-8

Czytanie z I Listu św. Pawła Apostoła do Tymoteusza

Polecam przede wszystkim, by prośby, modlitwy, wspólne błaganie, dziękczynienia odprawiane były za wszystkich ludzi: za królów i za wszystkich sprawujących władzę, abyśmy mogli prowadzić życie ciche i spokojne z całą pobożnością i godnością. Jest to, bowiem dobre i miłe w oczach Zbawiciela naszego, Boga, który pragnie, by wszyscy ludzie zostali zbawieni i doszli do poznania prawdy. Albowiem jeden jest Bóg, jeden też pośrednik między Bogiem a ludźmi, człowiek, Chrystus Jezus, który wydał siebie samego na okup za wszystkich, jako świadectwo, w oznaczonym czasie. Ze względu na nie ja zostałem ustanowiony głosicielem i apostołem – mówię prawdę, nie kłamię – nauczycielem pogan w wierze i prawdzie.

Chcę, więc, by mężczyźni modlili się na każdym miejscu, podnosząc ręce czyste, bez gniewu i sporów.

EWANGELIA

Łk 16, 1-13

Słowa Ewangelii wg św. Łukasza

Jezus powiedział do uczniów: «Pewien bogaty człowiek miał rządcę, którego oskarżono przed nim, że trwoni jego majątek. Przywołał, więc go do siebie i rzekł mu: „Cóż to słyszę o tobie? Zdad sprawę z twego zarządzania, bo już nie będziesz mógł zarządzać”. Na to rządcza rzekł sam do siebie: „Co ja pocznę, skoro mój pan odbiera mi zarządzanie? Kopać nie mogę, żebrać się wstydzę. Wiem już, co uczynię, żeby mnie ludzie przyjęli do swoich domów, gdy będę odsunięty od zarządzania”. Przywołał, więc do siebie każdego z dłużników swego pana i zapytał pierwszego: „Ile jesteś winien mojemu panu?” Ten odpowiedział: „Sto beczek oliwy”. On mu rzekł: „Weź swoje zobowiązanie, siadaj prędko i napisz: pięćdziesiąt”. Następnie pytał drugiego: „A ty ile jesteś winien?” Ten odrzekł: „Sto korców pszenicy”. Mówi mu: „Weź swoje zobowiązanie i napisz: osiemdziesiąt”. Pan pochwalił nieuczciwego rządcę, że roztropnie postąpił. Bo synowie tego świata roztrośniejsi są w stosunkach z podobnymi sobie ludźmi niż synowie światłości. Ja też wam powiadam: Pozyskujcie sobie przyjaciół niegodziwą mamoną, aby gdy wszystko się skończy, przyjęto was do wiecznych przybytków. Kto w bardzo małej sprawie jest wierny, ten i w wielkiej będzie wierny; a kto w bardzo małej sprawie jest nieuczciwy, ten i w wielkiej nieuczciwy będzie. Jeśli więc w zarządzaniu niegodziwą mamoną nie okazaliście się wierni, to, kto wam prawdziwe dobro powierzy? Jeśli w zarządzaniu cudzym dobrem nie okazaliście się wierni, to któż wam da wasze? Żaden sługa nie może dwom panom służyć. Gdyż albo jednego będzie nienawidził, a drugiego miłował; albo z jednym będzie trzymał, a tym wzgardzi. Nie możecie służyć Bogu i Mamonie!»

Oto wielka Tajemnica wiary!

Takie słowa wypowiada podczas każdej Mszy świętej kapłan, zaraz po przeistoczeniu wina i chleba w ciało i krew Pańską.

Słowa, które mają nam uzmysłowić to, co właśnie dokonano się na ołtarzu. Słowa, które mają nam uzmysłowić, że stajemy wobec tajemnicy naszego odkupienia, która dokonała się na krzyżu. Dla mnie brzmią one jak ostatnie słowa Chrystusa wypowiedziane z wysokości krzyża: „Wykonało się”.

Dlatego te same słowa możemy

powtarzać, patrząc na krzyż. Oto wielka Tajemnica wiary! Tajemnica cierpienia, tajemnica śmierci, tajemnica zbawienia, a przede wszystkim tajemnica niepojętej, zbawczej miłości!

Chrystusowy Krzyż ciągle pobudza nas do refleksji nad tajemnicą, jaką kryje on w sobie. Znak krzyża czynimy w bardzo wielu okolicznościach naszego życia duchowego. Tym znakiem rozpoczynamy i kończymy modlitwy. Czynimy go także na początku i na końcu Mszy świętej. Przypomina nam, że zostaliśmy odkupieni przez śmierć Jezusa, która dokonała się na Krzyżu. Na drzewie krzyża dopełniło się największe dzieło miłości, zbawienie każdego człowieka. Widok Krzyża jest nam bliski – szczególnie w naszej Ojczyźnie. Widzimy go w naszych domach, kościołach, w szkołach, zakładach pracy i w wielu, wielu innych miejscach. Nosimy go również na piersiach, aby w ten sposób wyrażać swoją wiarę w Jezusa. Zostaliśmy wychowani do szacunku wobec Krzyża.

Przeszło dwa tysiące lat temu, krzyż kojarzył się ludziom z ogromnym cierpieniem, był symbolem największej hańby i poniżenia człowieka, był narzędziem okrutnej śmierci. Chrystus Pan, choć nie popełnił żadnego grzechu, dobrowolnie zgodził się umrzeć na

krzyżu, aby w ten sposób przeprosić Boga Ojca za grzechy całego świata i nas odkupić. A przez swoje zmartwychwstanie pokazał, że jest prawdziwym Bogiem i jest silniejszy niż grzech, silniejszy niż śmierć i cierpienie. Dlatego znak krzyża otaczamy tak wielkim szacunkiem i miłością. Przed Krzyżem kłękamy i Krzyż całujemy, bo właśnie na nim dokonano się zbawienie całej ludzkości a więc i moje, i twoje. Chcemy również współcześnie uczcić Krzyż i podziękować Panu Bogu za wielką miłość Jezusa do nas i za Jego śmierć oraz zmartwychwstanie.

Jezusowe ramiona, rozpięte na krzyżu, obejmują cały świat – wszystkich ludzi, szczególnie grzeszników. Św. Cyryl Jerozolimski poucza katechumenów, że „Jezus wyciągnął ręce na krzyżu, aby objąć nimi całą ziemię”. Ale nie wszyscy pozwalają się objąć i przytulić do przebitego Serca Jezusa. Dlatego ma rację Mickiewicz, kiedy pisze: *Krzyż wbity na Golgocie tego nie wybawi, kto sam na sercu swoim krzyża nie wystawi.*

Przez chrzest zostaliśmy zanurzeni w męce, śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa. Przez chrzest, zostajemy wskrzeszeni do nowego życia. Będąc mieszkańcami ziemi, kosztujemy już radości naszej niebieskiej Ojczyzny. Właśnie z wysokości Krzyża Jezus ukazuje nam drogę, którą każdy z nas może kroczyć – drogę prowadzącą wprost do tronu Bożej chwały, do Boga, który jest miłością i z którym będziemy przebywać na wieki! □

ks. Andrzej Bastrzyk

Podwyższenie Krzyża – obraz z kościoła w Żulicach

22 września - Błogosławionej Siostry Bernardyny Marii Jabłońskiej

Siostry Albertynki

Dobrocią i miłosierdziem zmieniać świat

Błogosławiona Siostra Bernardyna - Maria Jabłońska urodziła się 5 sierpnia 1878 roku w Pizunach niedaleko Narola.

Błog. s. Bernardyna Jabłońska

Św. Brat Albert

s. Albertynki Pizuny

Rodzice Marii byli ludźmi prostymi i swe szczerze serca zwracali do Boga, ofiarując Mu przez pośrednictwo Matki Bożej trud szarych, przepętnionych pracą dni. Zalety pracowitego ojca oraz dobroć matki znalazły swe odbicie w charakterze ich córki, którą od początku rodzice prowadzili do Boga.

Podobnie jak wszystkie dzieci z jej wioski, mała Maria nie chodziła do szkoły. Przez kilka miesięcy zatrudniony był w domu nauczyciel, Tomasz Tomczyk z Lipska. Uczył on Marynię nie tylko czytać i pisać, lecz również innych przedmiotów. Marysia czytała książki o treści religijnej, korzystając z biblioteki proboszcza parafii lipskiej. Wychowywała się na tonie przyrody. Była inteligentna, wesola, żywa, zawsze pogodna. Wnosiła swoją radość w grono rówieśników, z którymi się spotykała na wiejskich pastwiskach; do statych jej obowiązków należało m.in. pasanie bydła w pobliskim borze (...).

Po śmierci ukochanej matki, ciemność i pustka zaczęły wypełniać radośną do tej pory duszę dziewczyny. Wraz z matką jakby umarta jej dziewczęca żywość i pogoda. Odkryła nagle inny świat. Szary i trudny, ale pełen Boga takiego, jakiego dotąd nie знаła. I oto ona, pierwsza we wszystkich zabawach, rozpoczyna inne życie. Stroni od najbliższych, rówieśników, wymyka się z domu i w pustym kościele, przed Jezusem ukrytym w tabernakulum, lub w szczerym polu, snuje refleksje nad sensem ludzkiego życia. To pragnienie ciszy, samotności coraz bardziej skłaniało Marię do szukania miejsca swego przeznaczenia. Żywoty świętych, które poznała, sprawiły, że przez życie zakonne, jakie chciała prowadzić, rozumiała odosobnienie, milczenie, umartwienie, pokutę, długie godziny modlitwy. Jej dziecinna pobożność zaczęła dojrzewać. Nie wiedziała jeszcze dokładnie, co oznacza świętość, ale szukała Boga.

Opatrznościowe spotkanie

13 czerwca 1896 r. Marynia udała się, jak co roku, na odpust do Horyńca, gdzie spotkała Brata Alberta, w gronie braci i sióstr. Po nabożeństwie podeszła do wysokiego mnicha o poważnej twarzy i poprosiła o przyjęcie do zakonu. Brat Albert niczego nie ukrywał, jasno przedstawił cel i warunki pracy wśród ludzi będących w ostatecznej potrzebie, których nikt nie chce ratować, z którymi trzeba zamieszkać, by im pomóc, trzeba dzielić ich los. Pełna zapału przystała na te warunki, choć termin jej przyjęcia nie został jeszcze dokładnie wyznaczony. To spotkanie głęboko zapadło jej w duszę (...).

Dnia 13 sierpnia 1896 r. wstąpiła (bez wiedzy ojca), do formującego się od 1891 r. Zgromadzenia Sióstr Albertynek, które wówczas nosiło nazwę „Siostry Tercjarki Poługujące Ubogim”. W Bruśnie, dokąd się udała, zachwyciła ją surowa samotność pustelni. Była przecież niezmiernie spragniona modlitwy, samotności i pokuty. Jednak, dokąd prowadził ten przedsięwzięcie, z tego nie zdawała sobie sprawy – zauważa Maria Winowska.

Po rozmowie z Bratem Albertem, udała się następnego dnia do Krakowa, do tzw. „Ogrodu Angielskiego”, gdzie mieścił się Miejski Dom Kalek, obsługiwany przez siostry. Od dzieciństwa wzrastała w atmosferze miłości i pokoju, innego świata nie znała nad piękno wiejskiej przyrody, a nędzę widziała tyle, ile przyniósł jej ze sobą pod rodzinny dach wędrowny żebrak, dlatego też stanęła zdumiona wobec ogromu nędzy ludzkiej. Spotkała tu kobiety... brudne, zawszone, bez nadziei na przyszłość, z przeszłością przekreśloną, smutną, beznadziejną (...). Kradzież podtrzymywała ich byt. Niechęć do ludzi, wrogość, brak poczucia wdzięczności – były ich statymi przymiotami.

Zarysował się ogromny kontrast pomiędzy idealnym wyobrażeniem, jakie miała o życiu zakonnym a rzeczywistością, z którą się spotkała. Stąd walka wewnętrzna, bunt przeciw temu, co zobaczyła. Szukała ciszy, a weszła w sam środek moralnego zła.

Po upływie dziesięciu miesięcy – 3 VI 1897 r. w Bruśnie – jako jedna z siedmiu postulantek, otrzymała habit i biały welon nowicjuszek. Brat Albert nadał jej nowe imię – Bernardyna. Poświęcał jej szczególnie dużo czasu, gdyż wiązał z nią wielkie nadzieje na przyszłość (...).

Zgromadzenie nie miało jeszcze podstaw prawnych, toteż Brat Albert zgromadził nowicjuszek w 1898 r. na trzy miesiące w pustelni w Prusiu i sam roztoczył opiekę duchową nad tymi, które wraz z nim miały dobrocią zmieniać oblicze świata (...). Siostra Bernardyna, porwana żywym przykładem Brata Alberta, śmiało wstąpiła na wytyczoną przez niego drogę, chcąc, tak jak On, czynem okazać Bogu swą miłość (...).

W kilka miesięcy po nowicjacie, Siostra Bernardyna została ogłoszona przez Brata Alberta przełożoną przytuliska dla kobiet w Krakowie, przy ul. Piekarskiej 21. Na tym stanowisku wytrwała zaledwie trzy miesiące. Miała dopiero dwadzieścia lat. Jej podwładne były siostrami o wiele starszymi od niej, miały więcej doświadczenia w pracy. Nie poddała obowiązkom przełożonej sióstr i zarazem obowiązkom wobec ubogich.

ciąg dalszy na str. 8

Polska po roku „dobrej zmiany” ciąg dalszy ze str. 3

I uświadomił milionom obywateli, że rzeczywiście zapaliło się zielone światło dla tych wszystkich, którzy nie odnieśli sukcesu jako wielkomiłoścy biznesmeni czy menedżerowie. Oczywiście zwiększone wydatki stanowią obciążenie dla budżetu, ale nie bez racji jest minister rodziny i pracy Elżbieta Rafalska, gdy mówi, że program nie jest obciążeniem, ale jest inwestycją o wysokim stopniu zwrotu. Na budżet należy patrzeć nie tylko w perspektywie roku, ale również kolejnych dekad. We wrześniu ruszył program bezpłatnych leków dla seniorów, dodatkowe opodatkowanie wielkich sklepów handlowych a także – może drobna, ale jakże symboliczna poprawka do kodeksu pracy, nakazująca pracodawcy podpisanie umowy o pracę przed rozpoczęciem pracy przez pracownika. Dlaczego to takie ważne? Ponieważ pokazuje, że rząd stoi po stronie uczciwości w życiu publicznym. Pracodawcy zatrudniający „na czarno” nie są uczciwi i zasadnie mogą tęsknić za rządami PO, która faworyzowała ludzi „zaradnych” (takich jak Sławomir „Zegarek” Nowak). Nie jest prawdą, że PiS zadłuża

państwo, szafując wydatkami. Podatek od obrotu w wielkich sklepach czy zmiana w kodeksie pracy służą pozyskaniu dodatkowych środków do budżetu. Program 500+ jest nie tylko wydatkiem państwa, ale również próbą zmiany cyrkulacji pieniądza, który wprowadzony do gospodarki powinien stanowić impuls rozwojowy, a jeśli spowoduje wzrost przyrostu naturalnego, przyniesie w długofalowej perspektywie dodatkowe wpływy do budżetu. Wzrost płacy minimalnej zmierza do zatrzymania exodusu z Polski. Przyznaję, że to na razie za mało. Ale radykalna poprawa nigdy nie jest realna. Naprawdę liczy się to, że po wielu latach rządów miernot, Polska ma rząd, w którym myśli się długofalowo i spójnie.

Politykę społeczną i gospodarczą PiS oceniam zdecydowanie pozytywnie. Inaczej postrzegam politykę zagraniczną (stosunek do Rosji), ale to nie jest argument na korzyść opozycji, która nie formułuje żadnego alternatywnego poglądu w tej ważnej, lecz zarazem skomplikowanej dziedzinie.

Poparcie dla rządów PiS utrzymuje się na wysokim poziomie, ale – zważywszy przytoczone wyżej fakty – nie jest im-

nujące. Są dwie przyczyny tego zjawiska. Pierwsza, to absolutna dominacja w przestrzeni publicznej środowiska liberalnego, wrogiego PiSowi. Druga, to porażające skutki wieloletniego prania mózgow. Mowa o demoralizacji i rozkładzie więzi społecznych, o upadku etosu polskiego, o kryzysie patriotyzmu, o praktycznym zaniku elementarnych cech społeczeństwa obywatelskiego. Tam jednak, gdzie przetrwały tradycyjne wartości, do świadomości społecznej docierają fakty, które przeczą antyrządowej, propagandowej narracji. Pod rządami PiS Polska miała się pogрузić w zapaści, inwestorzy mieli zamykać swoje firmy, złoty miał dołować jako waluta. W rzeczywistości gospodarka ma się nieźle, bezrobocie spada, złoty wygląda nie gorzej niż przed rokiem czy dwoma laty. A rząd znacząco podwyższa minimalne wynagrodzenie, choć poprzedni rząd twierdził, że to nierealne. Z drugiej strony Polacy wyjeżdżają za pracę zagranicę, ale ja wcale nie twierdzę *à rebours*, że Polska nagle stała się jakimś gospodarczym tygrysem. Przypominam tylko historię, jaka zapanowała w związku z wyborczym zwycięstwem PiS i zadaje pytanie: dlaczego nikt nie rozlicza autorów

Z KRAJU

- Koniec wakacji i od razu cała seria dyplomatycznych spotkań. Premier Szydło odbyła wizytę w Rumunii. Udała się do Suczawy na zaproszenie premiera Ciolosa. Głównym tematem rozmów premierów była m.in. przyszłość UE po Brexicie oraz konieczne reformy Unii i przygotowania do szczytu UE w Bratysławie. W Warszawie spotykała się z kanclerz Merkel, która w polskiej stolicy rozmawiała także z premierami państw Grupy Wyszehradzkiej. Tematowi Europy po Brexicie było także poświęcone spotkanie premier Szydło w Warszawie z szefem Rady Europejskiej Donaldem Tuskiem.
- Andrzej Duda składał wizytę na Ukrainie z okazji 25 rocznicy niepodległości tego kraju i był tam jedynym prezydentem z zagranicy. Prezydent RP m.in. przekazał biskupowi Skomarowskiemu, administratorowi apostołskiemu diecezji kijowsko-żytomierskiej, krzyż pamięci Polaków zamordowanych na ziemiach ukraińskich.
- Kolejnym krajem na drodze prezydenta RP była Chorwacja, gdzie poza rozmowami politycznymi, spotykał się on z miejscową Polonią. Duda w Dubrowniku brał udział w forum państw Trójmorza (Adriatyku, Bałtyku i Morza Czarnego), spotkał się też z prezydentem Słowenii Pahorem.
- Z udziałem prezydenta Dudy i premier Szydło na gdańskim Westerplatte rozpoczęły się obchody 77. rocznicy wybuchu II wojny światowej. Dzień wcześniej obchodzono 36 rocznicę zrywu sierpniowego.
- Papież w ciepłych słowach pogratulował premier Szydło organizacji Światowych Dni Młodzieży.
- Wg CBOS 41 procent badanych, którzy zamierzają pójść na wybory, deklaruje poparcie dla PiS, 16% dla PO, 12% dla Nowoczesnej, a 8% dla ruchu Kukiz'15.
- W Warszawie rozmawiali MSZ Polski Waszczykowski i Wielkiej Brytanii Johnson. Szef polskiej

dyplomacji podkreślał, że liczy, po zabójstwie Polaka w Anglii, na zapobieganie przez służby brytyjskie przypadkom ksenofobii.

- We wrześniu rozpocznie się nabór ochotników do Obrony Terytorialnej. Na początek Brygady Obrony Terytorialnej powstaną w trzech województwach: podkarpackim, lubelskim i podlaskim. Mają one wzmocnić Siły Zbrojne na ścianie wschodniej.
- Czarne chmury nad Gronkieiwc-Waltz. Chodzi o nadużycia przy zwrotach warszawskich nieruchomości. Prezydent Warszawy przerzuca odpowiedzialność m.in. za aferę z reprivatyzacją działki na placu Defilad (wartości 160 mln zł.) na swoich urzędników.
- Opublikowano e-maile prezesa Trybunału Konstytucyjnego Rzeplińskiego, wiceprezesa Bieńkowskiego i sędziego Zubikę, które dotyczą ustalenia taktyki wydania wyroków ws. „nowych, kontrowersyjnych ustaw”, jeszcze przed końcem kadencji prezesa TK (kończy się w grudniu).
- Do Polski przyleciało 220 żołnierzy kanadyjskich z bazy w Edmonton w ramach operacji wymiany rotacyjnych sił NATO – Reassurance.
- Solidarność złożona w Sejmie obywatelski projekt ustawy ograniczającej handel w niedziele.
- Szef KOD Kijowski: „Potrzebny jest drugi etap obywatelskiego zrywu – budowa «państwa podziemnego», instytucji, które pomogą przemieścić nasze wartości przez czas opresji”. Najwyraźniej Kijowskiemu trzeba zabronić jakiegokolwiek udziału w rocznicach historycznych, bo mu się wszystko kojarzy.
- Akcja „Polska – zobacz więcej, weekend za pół ceny» zainicjowana przez Ministerstwo Sportu i Turystyki obejmie we wrześniu 400 obiektów, które można będzie zwiedzać za połowę ceny.
- Epidemia afrykańskiego pomoru świń zagraża

hodowli trzody chlewnej w całej Polsce. Choroba przekroczyła granice Podlasia, a jej ogniska stwierdzono też na Lubelszczyźnie i Mazowszu.

- Po tygodniu poszukiwań pociągu z czasów II wojny, prace na 65. kilometrze linii kolejowej Wrocław-Walbrzych zostały wstrzymane. Na razie niczego nie znaleziono.
- W wieku 87 lat zmarła pochodząca z Kresów Anna Kurska, opozycjonistka z czasów PRL, senator PiS. Wychowała dwóch synów: Jacka, obecnego prezesa TVP i Jarosława, który kieruje „GW”.
- Po 70 latach od zamordowania, w Gdańsku odbył się pochówek Żołnierzy Wyklętych: Danuty Siedzikówny „Inki” oraz Feliksa Selmanowicza „Zagończyka”. W uroczystościach wzięli udział najwyżsi przedstawiciele państwa, na czele z Prezydentem RP. Abp Głódź w czasie homilii mówił m.in.: „Czyni i rozmowy nie są jeszcze do końca spisane. Narodowe rekolekcje jeszcze nieskończone (...). Długo czekałaś „Inko” na ten dzień! Długo czekałaś nań Panie pułkowniku „Zagończyku”! Długo czekałaś, Polsko! Stanowczo za długo!”. Prezydent Duda w świetnym przemówieniu przypomniał, że „pogrzeb Danuty Siedzikówny «Inki» i Feliksa Selmanowicza «Zagończyka» przywraca godność nie im, bo oni nigdy jej nie utracili, lecz państwu polskiemu, które przez lata, nawet po 1989 r., nie potrafiło uhonorować swoich bohaterów”.
- Do Grodna bez wiz! Obszar, na którym turyści z Polski będą mogli poruszać się bez wiz został powiększony o Grodno. Jest to największy ośrodek przy naszej granicy i główne skupisko Polaków na Białorusi. Bezwizowy obszar obejmuje obszar parku rekreacyjno-turystycznego Kanat Augustowski, wraz z przylegającymi do niego terenami oraz gminami rejonu grodzieńskiego. □

rozmaitych ponurych prognoz? Dlaczego nikt nigdy nie rozlicza tych, którzy się mylą, albo wręcz świadomie wprowadzają zamęt w umysłach prostych ludzi?

Jest jeszcze jedna, arcyważna kwestia, będąca również zastugą blisko rocznych rządów PiS. To ta partia i jej liderzy przyczynili się w znaczącym stopniu do zastopowania na gruncie europejskim koncepcji masowego importu mułmańskich imigrantów z Afryki i Azji. Dobrze, kiedy rządzący potrafią w odpowiednim momencie stanąć po stronie zdrowego rozsądku. Można wytykać wiele słabości politykom PiS, ale nie można im odmówić tej doniosłej zastugi. I nie wolno zapominać, kto „zaradnie” chciał z Polski uczynić obozowisko. Kto zawsze jest na usługę, gdy wielcy tego świata czegoś „wymagają”.

Reasumując, obecnie Polacy stoją przed możliwością wyboru: albo chcemy zachowania dotychczasowego, czyli istniejącego do 2015 roku status quo, czyli słabej Polski idącej na pasku wielkich tego świata, albo chcemy budować Polskę – nasze państwo – o które walczyli nasi ojcowie, dziadkowie, i które jest naszym domem, na naszej ziemi, na której chcemy być GOSPODARZAMI.

Waciek Turek

Shermany na sprzedaż

Jan Kciuk

Kłopoty administracyjne, finansowe i skargi sąsiadów spowodowały, że swoje podwoje zamyka Normandzkie Muzeum Czołgów, usytuowane w Catz, w departamencie La Manche.

Ekspozycje będą wystawione na aukcję, która odbywa się... 18 września. Kolekcja powstawała w latach 80-tych ub. wieku i znajduje się w „bardzo dobrym stanie”. Na sprzedaż zostaje wystawionych 120 pojazdów, a „peretką” kolekcji jest Sherman M4, który brał udział w wyzwaniu Paryża. Wstępna wycena mówi, że powinien on zostać sprzedany za 200-400 tys. euro. Ciekawym eksponatem jest też lekki czołg M24 z 1942 roku (80-140 tys. euro), który wykorzystywany był w walkach w Ardenach.

Poza tym można tu znaleźć Jeepy-Willysy, motocykle (m.in. niemieckie BMW R75 z koszem z 1942, angielski Norton WD 16H, czy Harley-Davidson z 1943), ciężarówki (ambulans Dodge), pojazdy specjalistyczne (np. buldożer D8 Caterpillara z 1943 r. za 4-6 tys.), działka pplot. (od 1000 euro) i wiele innych ciekawostek z II wojny światowej. Można tu będzie kupić nawet manekiny ubrane w stroje

czołgistów lub lotników z ceną wywoławczą ok. 200 euro.

Zainteresowanie eksponatami wyrazili już kolekcjonerzy prywatni i muzea z USA, Rosji i Niemiec. Większość pojazdów zapewne trafi poza granice Francji. □

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- W całej Europie odbywała się seria spotkań liderów europejskich przed planowanym szczytem 27 krajów ws. przyszłości UE po Brexicie.
- Przedstawiciele 12 krajów Europy Środkowo-Wschodniej przyjęli w Dubrowniku podczas forum państw Trójmorza wspólną deklarację dotyczącą współpracy w obszarach energetyki, transportu, cyfryzacji i gospodarki. Deklarację podpisali przedstawiciele Austrii, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier.
- Sześć dyplomacji Polski, Niemiec i Francji w 25. rocznicę ustanowienia Trójkąta Weimarskiego, spotkali się w Weimarze. Ministrowie omawiali m.in. kwestię przyszłości UE po brytyjskim referendum i kryzys migracyjny. We wspólnym oświadczeniu podkreślili potrzebę zrozumienia przyczyn postaw eurosceptycznych w kontekście Brexitu.
- Szczyt G20 odbywał się w chińskim mieście Hangzhou. Rozmawiano m.in. o wojnie w Syrii, emigracji i problemach ekonomicznych.
- Z okazji 25-lecia niepodległości prezydent Ukrainy Poroszenko podsumował prowadzoną od dwóch lat dekomunizację kraju. W ramach ustawy o dekomunizacji zdemontowano m.in. 1200 pomników Lenina, a 26 regionów i 987 miejscowości odeszły od nazw komunistycznych.
- Premier Wielkiej Brytanii Theresa May nie zamierza ubiegać się o zgodę parlamentu na rozpoczęcie procedury wyjścia kraju z UE. Przeciwnicy Brexitu – w tym wielu posłów Partii Pracy i Liberalnych Demokratów, a także były premier Blair – zapowiadali wcześniej, że w razie głosowania w Izbie Gmin i Izbie Lordów będą prowadzili kampanię na rzecz zablokowania procedury.
- Premier Czech Sobotka oświadczył, że jego kraj

nie chce mieć „silnej mułmańskiej mniejszości”. Podał w wątpliwość, czy udana integracja osób wyznających inną religię i pochodzących z innego kręgu kulturowego jest możliwa.

- Na granicy Węgier z Serbią powstanie nowe ogrodzenie w celu wzmocnienia już istniejącego systemu zabezpieczeń.
- Premier Bułgarii Borysow zapowiedział, że jego kraj nie będzie przyjmować migrantów odsyłanych przez państwa Europy Zachodniej, pomimo porozumień z Dublinem (zawracanie migrantów do kraju ich pierwszej rejestracji w UE).
- Turcja zniósła zakaz noszenia hidżabów – mułmańskich chust na głowę – przez policjantki. Attaturk przewraca się w grobie.
- Przewaga Clinton nad Trumpem wśród wyborców, którzy deklarują udział w amerykańskich wyborach prezydenckich 8 listopada, zmalała do 5%.
- Premier Rosji Miedwiediew podpisał rozporządzenie o zniesieniu zakazu lotów czarterowych między swym krajem a Turcją. Moskwa wprowadziła go w ramach sankcji na Ankarę, po zestrzeleniu w listopadzie ub. roku przez Turków jej bombowca.
- Tureckie lotnictwo zbombardowało pozycje kurdyjskich rebeliantów, sojuszników Syryjskich Sił Demokratycznych (SDF). Do Syrii wkroczyły także tureckie siły lądowe.
- Cztery irańskie łodzie patrolowe dokonały „nękających manewrów” wobec amerykańskiego niszczyciela rakietowego USS „Nitze” na wodach Zatoki Perskiej, w pobliżu cieśniny Ormuz.
- Czarne chmury już nie tylko nad prezydentem Rouseff, którą Senat uznał za winną wykroczeń przeciwko regułom finansowym i usunął ze stanowiska. Brazylijska policja prowadząca dochodzenia w sprawie skandali finansowych wokół państwo-

wego giganta naftowego Petrobras oskarżoną także ikonę lewicy – Luizę Inácio Lula da Silva, b. prezydenta kraju w latach 2003–11, o „pasywną korupcję” i pranie brudnych pieniędzy.

- Papież-senior Benedykt XVI wyznał w wywiadzie prasowym, że jego abdykacja spowodowana była kwestiami zdrowotnymi.
- Uchwalony przez niemiecki rząd nowy model cywilnej obrony państwa przewiduje w razie sytuacji zagrożenia gromadzenie przez obywateli zapasów wody i żywności i nie wyklucza przywrócenia powszechnego obowiązku służby wojskowej.
- W wyborach lokalnych w landzie Meklemburgia-Pomorze Przednie wygrała SPD z wynikiem 30,6%, drugie miejsce zajęła antyemigrancka AfD, która dostała 20,8% i wyprzedziła CDU kanclerz Merkel – 19%. Postkomunistyczna Lewica zdobyła 13,2% głosów.
- W Niemczech istnieje nadal ponad 500 ulic Marksa i Engelsa. Nie brak też ulic, a także szkół imienia Róży Luxemburg i Karola Liebknechta.
- Prezydent Turcji Erdogan otworzył trzeci most nad Bosforem. Jest on dziełem francuskiego konstruktora Virlogeux. To obecnie najdłuższy wiszący most kolejowy na świecie. Łączy europejską dzielnicę Stambułu Garipce z azjatycką dzielnicą Poyrazköy.
- Dziecko zabrane Polce przez niemieckiego Jugendamt, decyzją sądu wraca do matki. Nie bez znaczenia była tu zapewne interwencja polskiego rządu, a także fakt wizyty w Polsce, nazajutrz po wyroku, kanclerz Merkel.
- W sanktuarium MB Częstochowskiej w Merrilville w amerykańskiej Indianie odbyły się uroczystości polonijne upamiętniające 1050. rocznicę Chrztu Polski. □

Komunikacja i Miłosierdzie

ciąg dalszy ze str. 2

Tą prawdą jest ostatecznie sam Chrystus, którego łagodność miłosierdzie jest miarą naszego sposobu głoszenia prawdy i potępienia niesprawiedliwości. Naszym najważniejszym obowiązkiem jest stwierdzanie prawdy w miłości (por. Ef 4,15). Tylko słowa wypowiedziane z miłości, którym towarzyszy łagodność i miłosierdzie dotyczą serc nas, grzeszników. Słowa i gesty szorstkie lub moralizatorskie mogą jeszcze bardziej wyobcowywać tych, których chcemy doprowadzić do nawrócenia i wolności, umacniając ich poczucie sprzeciwu i obrony.

Niektórzy uważają, że pewna wizja społeczeństwa zakorzenionego w miłosierdziu jest stanowczo zbyt pobłażliwa lub idealistyczna. Ale spróbujmy pomyśleć o naszych pierwszych doświadczeniach relacji w obrębie rodziny. Rodzice nas kochali i doceniali bardziej za to czym jesteśmy, niż ze względu na nasze umiejętności i osiągnięcia. Oczywiście rodzice chcą jak najlepiej dla swoich dzieci, ale ich miłość nigdy nie jest uzależniona od osiągnięcia celów. Dom rodzinny jest miejscem, w którym zawsze jesteś akceptowany (por. Łk 15,11-32). Chciałbym wszystkich zachęcić do myślenia o ludzkim społeczeństwie nie, jako przestrzeni, w której obcy rywalizują i starają się dominować, ale raczej, jako o domu lub rodzinie, gdzie drzwi są zawsze otwarte i którego mieszkańcy starają się wzajemnie akceptować.

Dlatego istotne znaczenie ma wystuchanie. Komunikowanie oznacza dzielenie się, a dzielenie się wymaga wystuchania, akceptacji. Wystuchanie to znacznie więcej niż słuchanie. Słuchanie dotyczy dziedziny informacji; natomiast wystuchanie odwołuje się do komunikacji i wymaga bliskości. Wystuchanie pozwala nam podjąć właściwą postawę, opuszczając spokojną kondycję widzów, użytkowników, konsumentów. Wystuchanie oznacza również zdolność dzielenia się pytaniami i wątpliwościami, przemierzenie jakiejś drogi obok siebie, wyzwolenie się z wszelkiej pyszałkowatości wszechmocy i pokorne oddanie swoich umiejętności i darów na służbę dobra wspólnego.

Wystuchanie nigdy nie jest łatwe. Czasami bardziej wygodne jest udawanie głuchych. Wystuchanie oznacza zwracanie uwagi, posiadanie chęci zrozumienia, docenienia, szanowania, strzeżenia słowa drugiego. W wystuchaniu mamy do czynienia z pewnego rodzaju męczeństwem, ofiarą z siebie samego, w którym ponawia się święty gest uczyniony przez Mojżesza przed płonącym krzewem: zdjęcie sandałów na „świętej ziemi” spotkania z drugim, który do mnie mówi (por. Wj 3,5). Umiejętność wystuchania to ogromna задача, to dar, o który trzeba prosić, aby następnie uczyć się go realizować.

Także e-maile, sms-y, sieci społecznościowe, czaty mogą być w pełni ludzkimi formami komunikacji. To nie technologia określa, czy komunikacja jest autentyczna, czy też nie, ale serce człowieka i jego zdolność do dobrego wykorzystania środków, jakimi dysponuje. Sieci społecznościowe mogą ułatwiać relacje i promować dobro społeczeństwa, ale mogą również prowadzić do dalszej polaryzacji i podziałów między ludźmi i grupami. Środowisko cyfrowe jest placem, miejscem spotkań, gdzie można wyrazić sobie serdeczność, albo zadać rany, nawiązać pożyteczną dyskusję lub dokonać linczu moralnego. Modlę się, aby ten Rok Jubileuszowy przeżywany w miłosierdziu „sprawił, że staniemy się bardziej otwarci na dialog, aby poznać się lepiej i wzajemnie zrozumieć; niech wyeliminuje wszelkie formy zamknięcia i pogardy i odrzuci wszelką przemoc i dyskryminację” (Misericordiae vultus, 23). Także w sieci buduje się prawdziwe społeczeństwo obywatelskie. Dostęp do sieci cyfrowych pociąga za sobą odpowiedzialność za drugiego, którego nie widzimy, ale który jest realny, posiada swoją godność, która musi być respektowana. Sieć może być dobrze używana, aby spowodować rozwój zdrowego społeczeństwa, otwartego na dzielenie się z innymi.

Komunikacja, jej miejsca i jej narzędzia doprowadziły do poszerzenia horyzontów dla wielu osób. Jest to dar od Boga, a także wielka odpowiedzialność. Lubię nazywać tę władzę komunikacji „bliskością”. Spotkanie pomiędzy komunikacją a miłosierdziem jest owocne na tyle, na ile rodzi bliskość, która otacza troską, pociesza, uzdrawia, towarzyszy i wyprawia święto. W świecie podzielonym, rozdrobnionym, spolaryzowanym, miłosierne komunikowanie się oznacza przyczynianie się do dobrej, wolnej i solidarnej bliskości między dziećmi Boga i braćmi w człowieczeństwie. □

Franciscus

Dobrocią i miłosierdziem...

ciąg dalszy ze str. 5

Wewnętrzne rozdarcie, jakie przeżywała, było zbyt głębokie. Brat Albert zauważył, że w tym momencie wszystko to przerażała jej siła, dlatego Siostra Bernardyna wróciła ponownie do „Ogrodu Angielskiego”, jako podwładna (...).

Służba ubogim może być modlitwą

U zarania swego życia zakonnego, Siostra Bernardyna podpisała akt czystej miłości, ale umiłowanie cierpienia nie oznacza zmiany natury. Trzeba codziennie zaczynać od nowa. Ubodzy – pod każdym względem – byli przedmiotem jej miłości, lecz początkowo czuła się okropnie, gdyż w żaden sposób miłość Boga i bliźniego nie mogły się w niej zsynchronizować ze sobą. Nic więc dziwnego, że jej udziałem były ciągłe burze i zmagania. Przeżywała silne niepokoje wewnętrzne i miała wątpliwości, czy obrała słuszną drogę. Jej powiernikiem oraz statym kierownikiem duchowym był od roku 1904 ks. Czesław Lewandowski ze Zgromadzenia Księży Misjonarzy św. Wincentego a Paulo. W trudnościach u niego szukała pomocy, a on cierpliwie jej tłumaczył, że taka jest wola Boża, żeby siostra była jakby pod prasą ściśnięta krzyżem. Miłując Jezusa, trzeba dzielić Jego zbawczy trud i wszystkie cierpienia (...).

Przełożona generalna

Brat Albert, widząc usilne starania o realizację powołania otrzymanego od Boga oraz poświęcenie w pracy dla bliźnich, powierzył 7 maja 1902 r. 24-letniej Siostrze Bernardynie urząd przełożonej generalnej Zgromadzenia Sióstr Posługujących Ubogim III Zakonu św. Franciszka, nadając jej tytuł „Siostry Starszej”. Gdy rozpoczęła urzędowanie, Zgromadzenie tworzyło trzydzieści dziewięć sióstr, pracujących w sześciu domach (jedna pustelnia i pięć przytulisk).

Po śmierci Założyciela, jednym z najważniejszych zadań przełożonej generalnej stało się zredagowanie Konstytucji, które byłyby wiernym zapisem duchowej spuścizny Świętego. Siostra Starsza Bernardyna doprowadziła do zatwierdzenia Ustaw oraz erekcji prawnej Zgromadzenia w 1926 r. Na zwołanej następnie Kapitułe została niemal jednogłośnie wybrana przełożoną generalną. Kolejne Kapituły również powoływały ją na ten urząd, który sprawowała aż do swej śmierci, dając wyraz zaufaniu i uznaniu, jakim cieszyła się wśród sióstr (...).

Z chwilą, gdy Ustawy Zgromadzenia zostały uznane i zatwierdzone przez Kościół, sprawa ich zachowania stała się głównym przedmiotem troski Siostry Starszej. Były one treścią jej życia. Pisała okólniki w celu dokładniejszego zapoznania z nimi sióstr. Wyjaśniała, że w Ustawach nie ma małych rzeczy, ale wszystko jest wielkie i ważne, bo do wielkiego Boga prowadzi. Należy dotożyć wszelkich starań, aby Ustawy dobrze zrozumieć, a jeszcze więcej, by doskonale je zachowywać.

Człowiek, czy chce, czy nie, oddziałuje na innych tym, czym sam żyje, co posiada w swoim wnętrzu. Jego myśli i słowa wskazują na przedmiot jego miłości. Przedmiotem miłości Siostry Bernardyny był zawsze Pan Bóg. A ponieważ prawdziwa miłość jest służbą, radosnym daniem siebie Umiłowanemu, dlatego pragnęła na zawsze być przy Bogu. Oddawała Panu Jezusowi wszystko, chwytając oburącz miłość Boga oraz miłość bliźniego.

Rozumiała dobrze, że każda chwila, która marnie uleci, nie powróci już nigdy, a wieczność zależy od tego, jak przeżyjemy chwilę obecną. Jej życie, na wzór życia Boskiego Mistrza, Jezusa Chrystusa, było ciche i ukryte. Dobrze rozumiała, że tylko cisi posiadają ziemię i zdobędą serca dla Boskiego Zbawcy. Zadowolić każdego było zasadą Siostry Bernardyny. Jeżeli ktoś przychodził z prośbą do furty, nigdy nie kazała o nic pytać, uważała, że skoro ktoś prosi, to widocznie jest w potrzebie. Dawiała, nie upokarzając nikogo (...).

Jak każda dobra matka, Siostra Bernardyna była wymagająca i stanowcza. Żądała dokładności we wszystkim, ale przy tym odczuwały siostry jej macierzyńską dobroć i wyrozumia-

tość. Czuty, że ona naprawdę je kocha. Była cierpliwa i łagodna, ale nie znosiła kaprysów, toteż, gdy miały one miejsce, potrafiła okazać stanowczość (...).

Choroba i śmierć

Młodo nie umarta, ale cierpienia fizyczne były jej statym udziałem, choć jej pogodne usposobienie wcale na to nie wskazywało. Doktor Kramarzyński, który ją leczył od 1911 r. do końca życia, stwierdził: Poza płucami, które były zdrowe, cały organizm był ogromnie schorowany. Większość zaś chorób wywodziła się na tle złej przemiany materii, spowodowanej niedożywieniem, brakiem ruchu, ciągłym zajęciem, brakiem wypoczynku, wyczerpaniem całego organizmu. Cierpienia te szczególnie się wzmożyły, gdy zbliżał się kres doczesnej jej wędrówki (...).

W 62 roku życia, 23 września 1940 r., w Krakowie, oddała Bogu swą piękną duszę. Szła ufną na to spotkanie. Umierając prosiła, aby odmawiać, jako dziękczynienie za dar życia, jej ulubioną modlitwę Święty Boże. Chwili tej towarzyszył powszechny płacz sióstr. Ona była spokojna, bo wiedziała, że dalej będzie pomagać i to w sposób o wiele doskonalszy, bo nieraz powtarzała słowa, w które mocno wierzyła: Życie Twoich wiernych, o Panie, zmienia się, ale się nie kończy (Prefacja). Zmarła w opinii świętości.

W dniu 22 marca 1985 r., po dokonanej wcześniej ekshumacji, jej szczątki zostały przeniesione z cmentarza Rakowickiego i umieszczone w kościele Ecce Homo pw. Św. Brata Alberta znajdującym się obok Domu Generalnego Sióstr Albertynek w Krakowie. Zakończenie procesu na terenie diecezji, w sprawie życia i cnót, nastąpiło w dniu 5 kwietnia 1986 r. w kaplicy prywatnej ks. Kardynała metropolity w Krakowie. Dokumentacja procesu została przewieziona do Rzymu i złożona w Kongregacji d/s Świętych. Uroczystej beatyfikacji dokonał papież Jan Paweł II w Zakopanem 6 czerwca 1997 r. (...).

Siostry Albertynki

WATYKAN | Ojciec Święty postanowił, że 1 stycznia 2017 r. rozpocznie działalność Dykasteria ds. Integralnego Rozwoju Człowieka. Obejmie ona kompetencje dotychczasowych papieskich rad: „Iustitia et Pax”, „Cor unum”, ds. Duszpasterstwa Migrantów i Podróżujących oraz ds. Duszpasterstwa Służby Zdrowia, których działalność zakończy się tego samego dnia. Postanowienia te zawarte są w opublikowanym Liście Apostolskim w formie „Motu proprio” papieża Franciszka.

RZYM | Kanonizacja bł. Matki Teresy z Kalkuty (1910-1997) która odbyła się 4 września w Rzymie symbolizuje i stawia nowe akcenty w całym Kościele katolickim. Podkreślił to podczas konferencji prasowej w Wiedniu ks. Leo Maasburg. Austriacki kapłan, który przez wiele lat towarzyszył Matce Teresie w Indiach, Rzymie oraz w licznych podróżach od Moskwy do Nowego Jorku. Służył założycielce Misjonarek Miłości, jako opiekun duchowy, był jej spowiednikiem i tłumaczem, a także jej specjalnym wysłannikiem w niektórych trudnych misjach w Związku Radzieckim czy na Kubie.

SAINT-ETIENNE-DU-ROUVRAY | Kościół św. Szczepana w Saint-Etienne-du-Rouvray, gdzie 26 lipca zamordowano ks. Jacquesa Hamela, zostanie ponownie otwarty 2 października. Poinformowała o tym archidiecezja Rouen w północnej Francji, zaznaczając przy tym, że wszystkie przedmioty składane przed świątynią ku czci kapłana-męczennika zostaną zebrane i umieszczone w poświęconym mu memoriale.

ŁAGIEWNIKI | Wielkoformatowy obraz

Jezusa Miłosiernego ze zdjęć selfie będzie stał do połowy listopada przed sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie Łagiewnikach. Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami miał tam być do końca sierpnia. Jak powiedział Konrad Ciempka, pomysłodawca akcji „Wymaluj obraz”, na terenie sanktuarium, obok wejścia do auli św. Faustyny, mozaika dobrze się prezentuje i jest widoczna dla licznych pielgrzymów. „Prawdopodobnie jednak na stałe znajdzie się gdzie indziej. Gdzie? Będziemy o tym rozmawiać z siostrami z sanktuarium w Łagiewnikach” – dodał. Internetową akcję „Wymaluj obraz” z okazji Świątowych Dni Młodzieży zorganizowały wspólnota Chrystus w Starym Mieście oraz siostry z sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. Zamierzali „połączyć ludzi z całego świata”, w tym wielu tych, którzy chcieli przyjechać na spotkanie z papieżem do Krakowa, a z różnych przyczyn nie mogli.

BRUKSELA | Nowy sekretarz generalny Komisji Episkopatów Wspólnoty Europejskiej (COMECE), o. Olivier Poquillon rozpoczął 1 września urzędowanie. Funkcję będzie sprawował przez najbliższe trzy lata. Francuski dominikanin został wybrany na stanowisko w marcu br. podobnie jak nowi przewodniczący Komisji: bp Kopenhagi, Czesław Kozon i bp wytkowyski z Litwy, Rimantas Norvila. O. Olivier Poquillon OP urodził się w 1966 r. w Paryżu. Po studiach prawniczych w 1994 r. wstąpił do zakonu dominikanów a w 2001 r. przyjął święcenia kapłańskie. Był m.in. ekspertem Misji Stolicy Apostolskiej przy Radzie Europy i statym delegatem swego zakonu przy ONZ w Genewie. □

Olimpijskie remanenty

Penny Oleksiak nr 1 w Rio

Czy wiecie, że w czasie olimpiady w Rio na największą popularność na Twitterze cieszyła się 16-lletnia Kanadyjka o polskich korzeniach, mieszkanka Toronto Penny Oleksiak?

Młodziutka pływaczka (ur. w 2000 r.) przywiozła do Kanady 4 medale: 1 złoty, 1 srebrny i 2 brązowe i zdecydowanie była bohaterką numer jeden mediów społecznościowych. Używała też Instagramu, aby pokazać różne sceny z Rio.

Penny była najczęściej wymienianą kanadyjską olimpijką na Twitterze. Jej nazwisko było numer 1 przez 6 z 16 dni trwania olimpiady. Zdobyła także najwięcej osób, które interesowały się nią na forach społecznościowych – ponad 47 tys.

Jej sukces olimpijski jest wyjątkowy, ponieważ jest to największa liczba medali kiedykolwiek zdobytych przez kanadyjskiego sportowca na jednej olimpiadzie letniej.

Oleksiak jest również najmłodszą kanadyjską złotą medalistką olimpijską.

Może właśnie dzięki niej najbardziej popularną dyscypliną sportu na Twitterze było pływanie. □

za: Z. Bełz, Gazeta (29.8.2016)

Francuska lewica się pogubiła

Bogdan Dobosz

Zakazy noszenia tzw. burkini, czyli połączenia stroju kąpielowego z ubraniem spełniającym islamskie przepisy zachowania skromności kobiety, w prowadziły nie większe zamieszanie na francuskiej lewicy.

W ostatnich tygodniach lata merowie kilkunastu francuskich miast zabronili plażowania na nadmorskich plażach i kąpeli w burkini. Wywołało to falę naśladownictwa, która przekroczyła już granice Francji. Okazuje się, że największe kontrowersje, spór pomiędzy prawem do swobody wyboru stroju, a nakazem walki z islamizacją przestrzeni publicznej i obroną tzw. laickości, wywołuje na lewicy. Dla jednych jest to nareszcie jakaś namacalna i widzialna forma walki z rewindykacjami społecznymi islamu, zwłaszcza po fali terrorystycznych zamachów, dla innych hucpa, medialna histeria i groteska.

Tym nie mniej, spory w środowisku lewicy są dość charakterystyczne i świadczą o pogubieniu się wyznawców „politycznej poprawności”. Premier Manuel Valls pośrednio merów poparł, a przynajmniej wyraził zrozumienie dla ich działań. Jednak już minister spraw wewnętrznych Bernard Cazeneuve od takich posunięć zachowuje dystans. Przeciw zakazowi burek opowiedziały się wprost minister edukacji Najat Vallaud-Belkacem i minister zdrowia Marisol Tourain. Jeszcze trochę a w rządzie dojdzie do... rozłamu.

Kandydat radykalnej lewicy, związany z komunistami Jean-Luc Melenchon mówi, że zakaz jest „oczywistą prowokacją polityczną”, a noszenie burkini nie ma nic wspólnego z wymogami religii. Sprawa burkini dotarła nawet do Rady Stanu.

Argumenty merów bywały dość różne. Powoływali się na bezpieczeństwo publiczne, laickość, możliwość wywołania niepokojów społecznych, względy higieniczne, a nawet na trudności jakie z kąpiącymi się w burkini mogą mieć wodni ratownicy.

Zakazy plażowania w burkini zostały zaskarżone przez Kolektyw przeciw Islamofobii (CCIF) i lewacką Ligę Obrony Praw Człowieka do Sądu Administracyjnego w Nicei. Ten jednak 22 sierpnia skargę odrzucił. Sędziowie powołali się na kontekst zamachów w Nicei i mord na księdzu katolickim pod Rouen. Ich zdaniem tego typu „strój plażowy jest ostantacyjnym okazywaniem swojej przynależności religijnej i może być interpretowany jako poparcie dla religijnego fundamentalizmu”. Sprawa trafiła w końcu do Rady Państwa. Przedmiotem obrad była konkretna decyzja mera miasta Villeneuve-Loubet, który argumentował zakaz burkini „ryzykiem naruszenia porządku publicznego”. Rada orzekła, że takiego ryzyka nie widzi i zakaz uchylili. Sprawa ma charakter precedensu, ale każdy miejski

zakaz ma trochę inną argumentację i należy się spodziewać kolejnych procesów.

Burkini podzieliło jednak przede wszystkim lewicę, a nawet francuskie feministki. Stowarzyszenie „Osez le féminisme” podkreśla, że narzucanie kobietom zakrywania ciała to archaizm, a burkini to „ubiór seksistowski”. Konstatuje jednak, że taka jest specyfika islamu i opowiada się przeciw zakazowi. Jeszcze gorsze ma być bowiem upokarzanie kobiet przez policję, czego dowodem mają być zdjęcia z interwencji policji na plaży w Cannes, gdzie zmuszano Arabkę w burkini do zdjęcia tego „kostiumu”.

Warto jednak zwrócić uwagę na język owych feministek, które przy tej okazji przypominały, że „wszystkie religie skonstruowane i kierowane przez mężczyzn są odbiciem patriarchy i wymuszają pewne zachowania na kobietach”. Laura Slimani z socjalistycznej „młodzieżówki” dodała, że „to nie biali mężczyźni powinni dyskutować o kobietach – mużłomkach”, bo jako „spadkobiercy neokolonializmu” takie niewiasty „poniżają”. Z tego powodu „Osez” opowiedziało się przeciw zakazom noszenia burkini. Feministka-mużłomka Hanane Karimi mówiła z kolei o zakazie jako „rasistowskim patriarchacie i opresji kobiet”. Przeciw zakazowi jest też oczywiście pomysłodawczyni tych strojów Aheda Zanetti, która dodaje, że kiedy projektowała burkini w 2004 r., nie myślała o zniewalaniu kobiet, ale o obdarzeniu ich większą porcją wolności, przez umożliwienie im wyjścia na publiczną plażę. Jedną z głównych działaczek Femenu we Francji Ina Szewczenko, chociaż uważa, że „burkini jest seksistowskie”, to nie należy go jednak zakazywać prawnie.

Są jednak i feministki, które zakaz taki popierają. Stowarzyszenie Kobiety i Wolność twierdzi, że nie można się skupiać na „rasizmie i seksizmie policji”, ale trzeba się też odnieść do sedna problemu burkini, czyli „opresji religii wobec kobiet”, która zmusza je do zakrywania ciała. Ich zdaniem, „burkini to ideologia obskurantyzmu, nie strój, ale stygmatyzujący kobiety habit”. Nakaz jego noszenia ma zredukować kobiety tylko do roli obiektu seksualnego, który należy zastanąć. Minister ds. Kobiet Laurence Rossignol uważa, że jest to archaizm i tak naprawdę „strój kąpielowy integrystów islamskich”. Jedną z założycieli we Francji Ruchu Wyzwolenia Kobiet i działaczka z 1968 r., „towarzyszka życiowa” Simone de Beauvoir, Christine Delphi uważa z kolei, że główne postacie współczesnego feminizmu to... „islamofobki”. Po przeciwnej stronie pojawiły się jednak oskarżenia o „infiltrację ruchu kobiecego przez islamo-lewicę”.

Zakazy burkini okazują się dla lewej strony sceny politycznej dużym wyzwaniem. Okazuje się, że wyniesiony przez tą formację na piedestał postulat laickości państwa nie jest koherentny z innym jej sztandarowym postulatem, czyli z multikulturalizmem. Przyzwyczajeni do schematów politycy stracili nagle busołą. Jeszcze raz okazuje się, że ideologię lewicy najlepiej weryfikuje po prostu konfrontacja z... rzeczywistością. Szkoda tylko, że te eksperymenty są tak kosztowne dla społeczeństw. □

Europol ostrzega przed zamachami

Dyrektor Europolu, Brytyjczyk Rob Wainwright, uważa, że rośnie ryzyko zamachów terrorystycznych w Europie ze strony bojowników tzw. Państwa Islamskiego. Mówił o tym w londyńskim „Evening Standard”.

Wainwright przestrzega, że według posiadanych przez agencję informacji wywiadowczych przywódcy IS podjęli „strategiczną decyzję” o wystąpieniu do Europy fanatyków w celu odwrócenia uwagi od utraty kolejnych terytoriów na terenie Syrii i Iraku.

„Zdolność przeprowadzania spektakularnych ataków w Europie jest alternatywną metodą zademonstrowania, że IS wciąż jest silne” – ostrzegł. Podkreślił też, że kluczowym wyzwaniem dla europejskich służb jest walka z handlem bronią w tzw. darknetcie – sieci niedostępnej dla zwykłych wyszukiwarek internet-

owych i często wykorzystywanej do działalności przestępczej – oraz fałszywymi paszportami, które są „produkowane na masową skalę”.

Szef unijnej agencji ocenił, że należy się spodziewać prób przeprowadzenia ataków terrorystycznych inspirowanych ubiegłorocznymi zamachami w Paryżu. □

Quoi de neuf sous le soleil estival polonais ?

Les brèves de l'été passé, en vrac.

Moins de canicule cette année en Pologne, à part quelques courts épisodes accompagnés d'orages violents et dévastateurs. Contrairement à 2015 où elle était descendue à 41 cm à Varsovie, la Vistule est restée à des niveaux navigables.

Le début du mois de juillet a vu le sommet de l'OTAN à Varsovie où la Pologne a obtenu le renforcement du flanc oriental de l'Alliance. La fin du mois de juillet a vu les Journées mondiales de la jeunesse à Cracovie où le pape François a incité les jeunes à témoigner de leur foi. Ces deux événements ont présenté la Pologne sous son meilleur jour.

La première quinzaine d'août a vu des sportifs polonais aux Jeux olympiques de Rio de Janeiro pas toujours au rendez-vous des attentes des supporters. Avec onze médailles dont deux en or, le compte n'y est pas pour un pays comme le nôtre. Même les Écossais, représentant une cinquantaine de concurrents dans le cadre de l'équipe britannique, soit cinq fois moins que les Polonais, ont fait mieux avec treize médailles dont quatre en or. Le ministre Bańka a annoncé l'élaboration d'une politique du sport comme l'ont fait les Britanniques, il y a vingt ans, après les Jeux d'Atlanta qui ont été une catastrophe pour le Royaume-Uni. C'est un bon exemple, mais il faut y mettre les moyens. Pour y arriver, ils ont investi de l'argent provenant de la loterie nationale. Des millions de livres sterling dont le montant a été multiplié par cinq à six au fil du temps, sont consacrés au sport de haut niveau. Les disciplines susceptibles de rapporter des médailles sont plus financées que les autres et si l'une d'entre elles ne remplit pas ses objectifs, on lui ferme tout simplement le robinet. Si l'on considère les résultats de Rio, cette politique à l'air efficace. Quand on voit les conditions dans lesquelles Anita Włodarczyk s'entraîne, on est sur une autre planète, à des millions d'années-lumière ! Cela n'empêche toutefois pas notre championne de battre encore une fois son propre record du monde, comme elle l'a fait au Mémorial Kamila Skolimowska, le 28 août

dernier, avec un lancer de 82,98 m. Le site sport.be note qu'« Anita Włodarczyk est la seule lanceuse de l'histoire à avoir dépassé les 80m00, à 10 reprises en tout dont trois lors de la finale olympique à Rio et quatre lors de ce meeting à Varsovie. »

Varsovie en été, c'est plein de musique. Il y a notamment le festival Mozart dont c'était déjà la 26e édition avec un programme très alléchant. C'est aussi la musique de Chopin, avec les concerts du dimanche au parc Łazienki qui existent depuis 57 ans, les concerts sur la place du Château, ainsi que, pour la 12e année, le festival « Chopin et son Europe » qui reçoit des artistes de renommée internationale. Cette année, pour l'inauguration, les sœurs Labèque ont joué le concerto pour piano n° 22 en mi bémol majeur de Mozart, accompagnées par l'Orchestre des jeunes de l'Union européenne. Ce dernier, sous la baguette du chef d'orchestre russe Vasily Petrenko, a ensuite interprété d'une manière époustouflante la Symphonie n° 1 en ré majeur de Mahler.

En revanche, une virée à Żelazowa Wola nous a beaucoup déçus. Après la modernisation du lieu, la chaumière natale de Chopin est dépouillée et le parc, tiré au cordeau, a perdu son caractère romantique. Alors pour moins de dix minutes dans la maison et trois pas dehors, à 23 złoty par tête, c'est trop cher payé. Le rapport qualité-prix n'y est pas. Pour le même prix (et même un złoty de moins) et guère plus loin, mieux vaut aller à Nieborów pour visiter le château, le parc et la manufacture de céramique, une propriété qui a appartenu aux Radziwiłł jusqu'en 1944.

La politique suit son petit train-train habituel. Le président préside, le gouvernement s'active, la majorité vote les lois et l'opposition s'oppose. Mais cette dernière perd de plus en plus son souffle. Elle est à court d'idées et n'a rien à proposer de constructif. Les Polonais n'écoutent même plus ce que ses représentants disent. Le dernier sondage en date, publié par CBOS, note un soutien record pour la droite conservatrice avec

41 % des intentions de vote pour le PiS (+2 points). Loin derrière avec 16 %, on trouve la PO (+1 point), suivie des Modernes à la troisième place avec 12 % (-2 points). Bon dernier, le parti de Kukiz reste à 8 %. Les autres formations sont sous le seuil d'éligibilité, même le PSL. Gageons que le scandale de la privatisation à Varsovie, dans lequel est trempée l'administration municipale gérée par la PO, ne va pas arranger les choses pour les libéraux. Nous y reviendrons.

On peut visiter la Vieille Ville de Varsovie côté recto, ce que les guides proposent le plus souvent. Ainsi la majorité des touristes s'agglutinent sur la place du Château, la place du Marché et la rue qui relie les deux. Côté verso, il y a beaucoup moins de monde. Pourtant, les rues un peu à l'écart, comme celles qui se trouvent derrière la cathédrale, valent aussi le coup d'œil, comme la vue sur la Vistule et le quartier Praga du haut de la « Gnojna Góra ». De la fondation de Varsovie, au XIIIe siècle, jusqu'en 1844, le lieu servait de décharge pour les ordures ménagères de la ville, d'où le nom de Gnojna (ou Gnojowa) Góra, la « montagne des ordures » ! □

W Krakowie do szkoły tramwajem za darmo

Ponad 42 tysiące uczniów krakowskich podstawówek pjeżdże komunikacją miejską – tramwajami i autobusami za darmo.

Bezplatnie mogą oni podróżować już od września, od początku nowego roku szkolnego.

W przyszłym roku za darmo mają móc jeździć także uczniowie gimnazjów, a w kolejnych latach także licealiści.

Darmowa komunikacja to pomysł radnych Prawa i Sprawiedliwości. Przewiduje on wprowadzenie bezpłatnych przejazdów dla uczniów na wszystkich liniach autobusowych i tramwajowych w mieście.

– Dzieci z podstawówek nie zawsze mają blisko. Chcemy pomóc tym, które dojeżdżają, odciążyć finansowo ich rodziców... □

Uczynki miłosierne względem duszy (7)

ks. dr Krystian Gawron

Modlić się za żywych i umarłych!

Już w starożytności istniała hierarchia mił: «akre polis» – dla władców, «metre polis» – dla administratorów i «nekre polis» – dla zmarłych.

Pamięć o zmarłych jest czymś naturalnym. Wyraża bowiem wspólnie przebytą drogę w czasie i w przestrzeni. Stąd też troska o cmentarze, o znicze czy o nagrobki. Ten ludzki wymiar wymaga jednak od chrześcijan czegoś więcej. Warto z uwagą przeczytać siódmy rozdział dogmatycznej konstytucji o Kościele – «Lumen Gentium». Mowa tam o eschatologii, czyli o rzeczach ostatecznych. Do Kościoła należą nie tylko żyjący na ziemi, ale także cały poczet Świętych i Błogosławionych w niebie (ogłoszonych i nieogłoszonych) oraz dusze przebywające w czyśćcu. I właśnie w relacji do nich, Kościół przynagla nas, by praktykować miłosierdzie: «modlić się za żywych i za umarłych». Zaznaczymy najpierw (i to bardzo mocno), że nasi zmarli (choć w innym wymiarze to jednak) żyją! Ileż to razy braliśmy udział w pogrzebach, a tak łatwo umyka naszej wrażliwości prawda, że «życie zmienia się, ale się nie kończy»!

Zawrotne tempo życia, codzienne sprawy, zmęczenie, przemysł rozrywki i reklamy mogą nas naprawdę «zaklepać» li tylko do «metropolis» – do ziemi! «Katolik» (dosłownie: «uniwersalny») jest jednak powołany, by kierował się najszerszymi horyzontami życia. «Więźniowie ziemi» uknuli powiedzenie: «Pomoże jak zmarłemu kadzidło». Kadzidło zaś – według Słowa Bożego – wyraża wiarę w Obecność Pana Boga, Dawcy życia. Jest ono apelem do naszej wiary w tę świętą Obecność – zwłaszcza w czasie liturgii. Nasi zmarli nie przestali być nam najbliżsi. Oni czekają na naszą modlitwę. Modlitwa do Dawcy życia w ich intencji stanowi naszą elementarną powinność, zwłaszcza gdy chodzi o naszych czcigodnych rodziców. Nadal bowiem obowiązuje nas przykazanie «Czcij ojca twego i matkę twoją». Wszak to im zawdzięczamy nasze życie i nasze wychowanie.

Przeżywamy Jubileuszowy Rok Miłosierdzia. Jak najczęściej korzystajmy z możliwości zyskania, nawet każdego dnia, «odpustu zupełnego», by go ofiarować właśnie za jedną osobę, która odeszła z tego świata. Kościół wyznaczył tzw. «Bramy Miłosierdzia». Przechodząc przez nie i odmawiając wymagane modlitwy (Ojciec nasz, Zdrowaś Maryjo, Wierzę w Boga oraz dowolną modlitwę w intencjach Ojca Świętego) możemy Osobie Zmarłej «dać wizę do pełni życia w niebie». Oczywiście, wymagany jest stan łaski uświęcającej i przyjęcie Komunii Świętej. Nie zapominajmy także o pięknym zwyczaju zamawiania Mszy Świętych w intencji Zmarłych.

Mistrzowie życia wewnętrznego mówią, że człowiek, który się modli, ubiera się w Bożą wszechmoc. Nasz myśliciel Karol Konieński ujął to nieco inaczej: «Ludzie wcale nie dzielą się na wierzących i na niewierzących, ale na tych, którzy się modlą i na tych, którzy się nie modlą». Tajemnica szczęścia rodzinnego tkwi we wspólnej modlitwie i jest tak doniosła, że rodzina zasługuje wtedy na miano «Kościoła Domowego». Warto pójść tą drogą. Tak wielu już się przekonało, że wtedy Boża Obecność utadza całą codzienność i jest źródłem pomyślności. □

Przebudzenie monarchizmu?

Bogdan Dobosz

Ubocznym skutkiem pogrążonej w chaosie terroryzmu i kłótni politycznej Francji okazuje się poparcie dla idei... monarchizmu.

Na marginesie prezydenckiej kampanii wyborczej, zwraca się uwagę, że wyborcy mają już dość tradycyjnej klasy politycznej i jej reprezentantów. Wybory te zapowiadają się zresztą jak remake głosowania z 2012 roku. Tym ciekawsze okazują się wyniki sondażu przeprowadzonego przez BVA na zlecenie Alliance Royal.

Sondaż wskazuje, że co trzeci Francuz jest gotowy głosować na kandydata-rojalistę. 39 procent ankietowanych patrzy na

monarchię z sympatią, uważając, że król lepiej zjednoczyłby społeczeństwo, ustabilizował kraj i poprawił wizerunek Francji w świecie. W 2007 roku sympatie rojalistyczne okazywało tylko 23% badanych.

Pozytywnie o monarchii wypowiada się 50% wyborców centroprawicy i 55% elektoratu Frontu Narodowego. Na lewicy jest to tylko 20%. 17% ogółu Francuzów jest zdecydowanie za zmianą systemu, 29% popartoby w wyborach prezydenckich kandydata-monarchistę.

Warto przypomnieć, że pretendent do francuskiego tronu, Ludwik de Bourbon, Księżę d'Anjou, z okazji święta swojego przodka – imiennika i świętego króla Francji Ludwika, 25 sierpnia wystosował do rodaków dość długie przesłanie. Znajdują się w nim słowa o „ciężkim kryzysie kraju” i o „nieprzekraczalności pewnych granic i wartości”. Ludwik Bourbon krytykuje

„maniakalny laicyzm republikański” i przypomina, że „Francja jest silna swoją tożsamością”. Padają też słowa o obronie chrześcijańskiej Europy. List kończy słowami: „Chciałem przypomnieć, powołując się na wstawiennictwo św. Króla Ludwika, mojego przodka, ale także przywołując wszystkich świętych Francji, łącznie z ostatnim z nich ojcem Hamelem, męczennikiem za wiarę, że bardziej, niż kiedykolwiek wierzę w przyszłość mojego kraju”. □

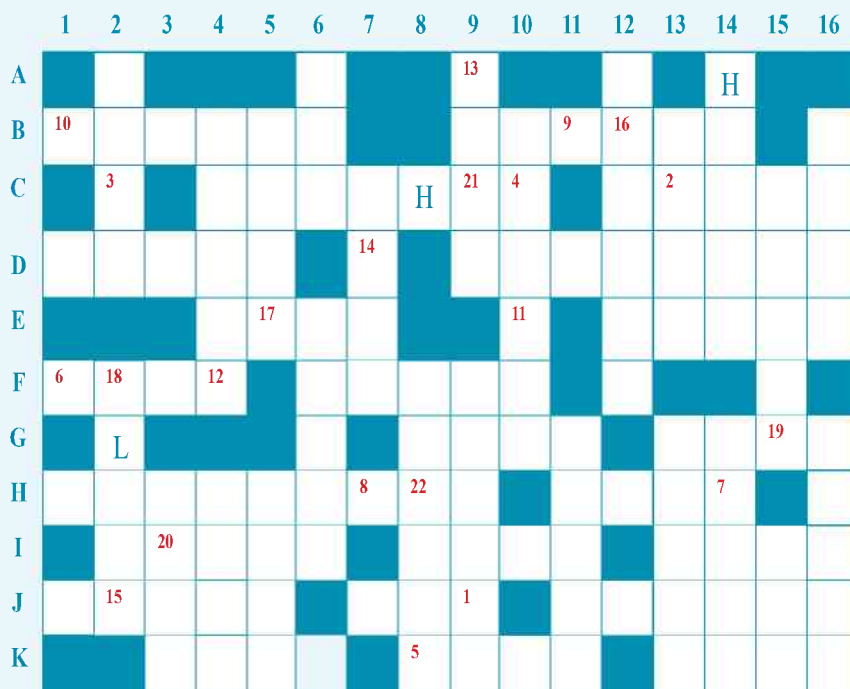
KRZYŻÓWKA... JESIENNA (ZASTĘPCZA)

Poziomo: B-1. Strefa rzeczy świętych. B-9. Nadawanie programu. C-4. Mityczna tkaczka. C-12. Osad w silniku. D-1. Gospodarstwo rolne. D-9. W nie się dmucha. E-4. Pokój w chacie. E-12. Niejeden w słowniku. F-1. Przed nazwiskiem. F-6. Saharyjska antylopa. G-8. Oprych. G-13. Wysockie wybrzeże. H-1. Ogranicza widoczność. H-11. Duże sale akademickie. I-2. Umystowo upośledzony. I-8. Straszny w operze. I-13. Część kubka. J-1. Przeznaczenie, los. J-7. Ma swojego idola. J-11. Kazimierz, aktor. K-3. Bywa po nelsonsku. K-8. Staroskandynawska opowieść. K-13. Znany z „Nany”.

Pionowo: 2-A. Duża z cybuchem. 6-A. Leci do lampy. 9-A. Bywa stona. 12-A. Tło akcji w utworze literackim. 14-A. Służąca Abrahama. 4-B. Część wycieraczki. 5-B. Zwinięcie kości. 10-B. Kojące ziele. 13-B. Doty. 16-B. Ciężki koń. 7-C. Groźny z pieca. 15-C. Towarzyszą padacze. 6-E. Biblijna wieża. 2-F. ... Boleslav – miasto Skody. 8-F. Ubiera sportowców. 9-F. Ciocia lub kuzynka. 11-G. Rzeczny statek. 13-G. Ptasia formacja. 14-G. Potrawa z papryką. 16-G. Ogół gatunków roślin. 3-H. Francuskie miasto. 4-H. Prostack, cham. 5-H. Stolica Peru. 15-I. Korytarz. □

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 17/2016: „Konstytucja – fundament państwa”.

Poziomo: krwotok, czara, Fin, eta, pat, sen, wizja, franki, amperomierz. **Pionowo:** uktucie, intrata, Madej, Styka, widmo, turoń, przelew, ojcowizna, transza. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 22 utworzą rozwiązanie

Od-KOD-owani

Bogdan Usowicz

Tzw. Komitety Obrony Demokracji po wielu miesiącach działalności zabrały się za demokrację u siebie.

Po raz pierwszy struktury tej organizacji dokonały wyboru swoich władz w wyborach. Na Pomorzu odbył się walny zjazd KOD. Wybory na regionalnego szefa wygrał Radomir Szumetda z Gdyni, dotychczasowy koordynator na Pomorzu. Jego polityczny życiorys sporo mówi o samym KOD-zie. Ma 44 lata. W 2015 r. bez powodzenia startował do Sejmu z listy Platformy Obywatelskiej. Po ostatnich wyborach parlamentarnych zrezygnował z członkostwa w PO. Współprowadzi w Trójmieście dwie spółki gastronomiczne, ale bardziej znany jest z dokonania kilka lat temu coming outu i publicznego pochwalenia się swoim homoseksualizmem. Do KOD w Pomorskim należy 614 członków i jest to najliczniejszy region tej organizacji poza Mazowszem. Walne zebranie nie zgromadziło jednak nawet kworum, czyli połowy członków.

KOD „krzepnie”, ale i traci dynamizm. Najwyraźniej w Polsce zmienia się też polityczna scena opozycyjna. Platforma, która była dość bezideowa i przyciągała ludzi głównie jako partia władzy, nagle się rozpada. Wewnętrzne spory, ujawniane afery, nieumiejętność poruszania się w przestrzeni opozycyjnej powodują, że można tego świata w grze przeciw PiS gotowi są stawiać na

inne konie. Nawet „Gazeta Wyborcza” zdaje się ściągać znad działaczy PO ochronny parasol (przykład Hanny Gronkiewicz-Waltz). Nowoczesna Ryszarda Petru postrzegana jest jako „partia klasowa” (banksterzy i inni „dorobkiewicz” III RP), co rozciąga nad nią trudny do przebicia „szklany sufit” około 20 proc. możliwego poparcia. Dodatkowo, wpadki i przejęzyczenia szefa, czy niewymiarowe pyłowanie nakręcanych przez niego „nowoczesnych myszek-agresorek”, odbierają tej partii jakąkolwiek powagę. W tej sytuacji KOD jest nadal jakimś zapleczem na przyszłość i nic dziwnego, że nawet sam Michnik na jednym ze swoich spotkań promował na przyszłego premiera szefa KOD-u Kijowskiego.

W Polsce pozostaje silny potencjał „nieprzemakalnych” wyborców odrzucających PiS. Dawny „żelazny elektorat” SLD jeszcze nie wymarł, są „resortowe dzieci” i „resortowi emeryci”, są gdzieś dumni wyborcy Palikota, są zakochani ślepo w UE, istnieją antyklerykatowie, feministki, różowi, tęczowi, czy wreszcie ci, którzy przyzwyczaili się do dojenia Rzeczypospolitej, a odsunięcie od koryta traktują jako osobiste wyzwanie. Czekają tylko na polityczne zagospodarowanie. Do akcji gotowe

są także niepolskie media, które na razie zajmują się jedynie podgryzaniem władzy. Cały ten potencjał czeka na błędy PiS i pierwsze rozczarowania społeczne, a KOD znowu pomaszeruje...

Na razie przypomniat o sobie w sposób dość bezczelny. Grupa działaczy z Kijowskim i Szumetdą na czele pojawiła się w Gdańsku na pogrzebie „Inki” i Zagończyka. Bynajmniej nie chodziło jednak o modlitwę, ale prymitywną prowokację polityczną. Ci sami ludzie, którzy paradowali w koszulkach „Jestem TW Bolek” i afiszują się na co dzień ze swoim ateizmem, pojawiają się na Mszy św. i patriotycznej uroczystości? Chcieli w ten sposób, wg zastosowanego wcześniej wzorca z rocznicy Poznania 56, zakłócić uroczystości. Ostatecznie policja nakazuje im opuścić tłum. Szumetda w interwencji z dumą okazywał obandażowaną rękę (miał otarcie naskórka) „po napaści ze strony ONR”. Panowie zapomnieli jednak, że byli nie na jakiejś manifestacji, ale na... pogrzebie. Tonący brzytwy się chwyta, ale takie działania KOD dobrze przyszłości tej organizacji nie wróżą. □

Konferencja „Obchody Milenium – w 50. rocznicę”

18–19 kwietnia 2016 r. odbyła się w Warszawie konferencja pt. *Obchody Milenium na uchodźstwie w pięćdziesiątą rocznicę, w pisy ją się w tegoroczne uroczystości 1050-lecia Chrztu Polski. Zorganizował ją Senat RP, Uniwersytet Kard. Stefana Wyszyńskiego oraz Stowarzyszenie Wspólnota Polska.*

Otwarcia obrad, w gmachu Senatu RP, dokonał organizator konferencji, prof. Jan Żaryn, w obecności m.in. Stanisława Karczewskiego, Marszałka Senatu RP, ks. kard. Kazimierza Nycza, Metropolity Warszawskiego, Janiny Sagatowskiej, przewodniczącej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Senatu, ks. bp Wiesława Lechowicza, delegata KEP ds. Duszpasterstwa Emigracji Polskiej, ks. prof. Stanisława Dziekońskiego, rektora UKSW, Longina Komołowskiego, prezesa Wspólnoty Polskiej oraz Adama Kwiatkowskiego, Szefa Gabinetu Prezydenta RP.

Referaty wygłosili przedstawiciele różnych środowisk polonijnych z Europy i innych kontynentów, jak też z Polski. Francję reprezentowały dr Anna Łucka, która mówiła na temat *Milenium Chrztu Polski w dokumentacji Polskiej Misji Katolickiej we Francji* i Joanna Metzger, która przedstawiła referat na temat *Obchody Milenium w świetle prasy francuskiej*.

W 1966 roku Polska świętowała tysiąclecie swojego chrześcijaństwa. Zasadniczy krok został podjęty przez Mieszka I, który poślubiając w 966 r. Dobrawę, księżniczkę czeską, zobowiązał się dzielić jej wiarę. W tysięcznym roku papież Sylwester II, nadał Polsce autonomiczną strukturę kościelną z siedzibą w Gnieźnie i trzech biskupów: w Krakowie, Wrocławiu i Kołobrzegu. Przez chrzest, Polska została włączona do grona narodów chrześcijańskich i kultury zachodnioeuropejskiej.

Polska Emigracja we Francji włączyła się w nurt Wielkiej Nowenny i obchody Tysiąclecia Chrztu Polski, by w ten sposób świadczyć, iż pozostaje częścią Narodu polskiego, wierną Chrystusowi – mówiła w swoim referacie dr Łucka. Już marcu 1962 roku powstał Komitet Honorowy Tysiąclecia Chrztu Polski i Jej Państwowego Istnienia, filia Centralnego Komitetu Obchodów Tysiąclecia Chrztu Polski w Rzymie, nazwą swą podkreślając nierozłączność nurtów religijnego i narodowego w historii Polski.

Działalność Komitetu można przedstawić w trzech wymiarach. 1 – Akcja religijna – prowadziła ją Polska Misja Katolicka we Francji, a polegała ona przede wszystkim na organizowaniu peregrynacji Obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej nadestanego z Polski i poświęconego przez ks. kard. Wyszyńskiego, Prymasa Polski; 2 – Akcja dokumentacyjna – polegająca na odczytach o Mileniu i obchodach uroczystości patriotycznych w Paryżu, Lille, Lyonie i innych miastach (należy tu wspomnieć o cyklu odczytów w Instytucie Katolickim czy w Bibliotece Polskiej); 3 – akcja „trwałe pomniki tysiąclecia” dotyczyła ona wybudowania, przy udziale całej emigracji we Francji, Kościoła Milenium w Lens, stolicy polskich górników, rozbudowania Gimnazjum polskiego w Les Ageux, czy innych, lokalnych pomników, kaplic, świetlic, przedszkoli budowanych wysiłkiem polskich wspólnot.

Do współpracy z Komitetem w Rzymie były zaproszone wszystkie polskie „chrześcijańskie” stowarzyszenia naukowe, społeczne i młodzieżowe. W ten sposób powstała wież tęcząca całą – starą i nową Emigrację. Z Komitetu Honorowego został wyłoniony Komitet Wykonawczy z ks. prał. Kazimierzem Kwaśnym, rektorem PMK, którego zadaniem było m.in. zapoznanie społeczeństwa francuskiego z ważniejszymi rozdziałami historii naszego narodu, podkreślając jego wkład do ogólnej kultury świata zachodniego. Działacze emigracyjni dokładali starań, by ożywić i poszerzyć szeregi takich organizacji jak harcerstwo polskie, związek K.S.M.P., Krucjatę, Sokół Polskie we Francji, Młodzież Ludową „Wici”.

Pod znakiem Milenium odbywały się pielgrzymki, jak doroczna pielgrzymka do Montmorency (organizowana przez Towarzystwo Historyczno-Literackie w Paryżu wraz z PMK, podczas której, 2 czerwca 1963 r. na cmentarzu polskim „Les Champeaux”

została odsłonięta tablica ku czci gen. Sikorskiego i żołnierzy poległych w czasie II wojny światowej przez wdowę, Helenę Sikorską. Na szczególną uwagę zasługuje też, ze względu na masowy w nich udział Polaków: pielgrzymka na wzgórze Sion (sierpień 1965 r. pod przewodnictwem ks. bp Rubina – ok. 7000 osób oraz pielgrzymka na wzgórze Lorette pod przewodnictwem ks. inf. Kwaśnego – kilka tysięcy osób. Z licznych zlotów i zjazdów zacytujmy „Zlot młodzieżowy” w Vaudricourt 1 lipca 1962 r. pod patronatem ks. abp Józefa Gawliny.

Kazimierz Żółtowski wraz z dr Czesławem Chowańcem, dyrektorem „Biblioteki Polskiej” w Paryżu opracowali dwa komplety materiałów pomocniczych do uroczystości organizowanych w terenie pt. „Polska przedmurzem chrześcijaństwa” i „Polska przedmurzem wolności”.

Odnosnie uroczystości o charakterze narodowym zorganizowanych w 1965 r., w zbiorach archiwalnych znajdujemy następujące informacje: „25 kwietnia uroczyste nabożeństwo z okazji 25 rocznicy mordu katyńskiego, odprawione przez ks. inf. Kwaśnego; – 1 maja na wzgórzu La Targette – uroczysty obchód 50 rocznicy walk „Bajonczyków”; (...) – 30 maja w ramach dorocznej pielgrzymki do Montmorency, odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci więźniów zmarłych w obozach niemieckich i sowieckich oraz obchód 20- rocznicy uwolnienia deportowanych z niemieckich obozów; – 19 i 20 czerwca – obchody 25- rocznicy walk I i II Dywizji w Lagarde i Dieuze; (...) – 11 lipca odsłonięcie pomnika na wzgórzu Maczuga ku upamiętnieniu walk 1 „Polskiej Dywizji Pancerniej” w 1944 r.

Jubileusz chrztu Polski rozpoczął się wielkim Te Deum emigracji polskiej w Paryżu, w Wielką Sobotę 9 kwietnia 1966 r., w rocznicę liturgiczną chrztu Mieszka I. Centralne uroczystości milenijne we Francji odbyły się w niedzielę 8 maja 1966 r. w Paryżu dzięki staraniom Komitetu Tysiąclecia Chrztu Polski i Jej Państwowego Istnienia. Rozpoczęły się uroczystą Mszą św. w Katedrze Notre-Dame. Prasa francuska donosiła, że od wyzwolenia Paryża nigdy nie widziano tej świątyni tak wypełnionej – ok. 7 tys. wiernych i ok. 200 sztandarów wokół ołtarza. Kard. Feltin, honorowy przewodniczący Komitetu Tysiąclecia, który przewodniczył nabożeństwu w gorących słowach oddał hołd Polakom za ich wierność Chrystusowi, Kościołowi i wszystkim zobowiązaniom pojętym w przeszłości... Mszę św. Pontyfikalną, transmitowaną przez radio francuskie (komentarz prowadził Brat Władysław Szynakiewicz SChr.) odprawił ks. bp Władysław Rubin, delegat Prymasa Polski dla Duszpasterstwa Emigracyjnego w asyście ks. prał. Gałęzowskiego, proboszcza „Kościoła Polskiego” w Paryżu, ks. prof. Grochota, który wygłosił kazanie. Po Mszy św. liczne delegacje udały się na plac Alma, gdzie ks. inf. Kwaśny i Kajetan Morawski, były ambasador RP złożyli wieniec przy pomniku Adama Mickiewicza. O godz. 17. w Sali Pleyel, największej sali w Paryżu wypełnionej przez 3,5 tys. osób zabrzmiała Bogurodzica na rozpoczęcie uroczystej akademii milenijnej.

Uroczystości pod hasłem obchodów milenijnych rozciągnęły się na cały rok 1966, podkreślając w sposób szczególny wejście Polski do rodziny narodów chrześcijańskich. Dodajmy, że „z chwilą kiedy konsulatny reżim warszawskiego odmawiać Polakom prawa wjazdu do swjej Cjczyzny na uroczystości milenijne w maju i w sierpniu”, szczególnie liczne są m.in.: pielgrzymka milenijna do Rzymu, organizowana przez Centralny Komitet Milenium, z ks. bp Rubinem, na czele, 8 maja 1966 r.; Emigracyjna Pielgrzymka Narodowa do Lourdes, na zakończenie roku Tysiąclecia (11 – 18 sierpnia 1966), pod przewodnictwem ks. bp Rubina. Bp Tharbes i Lourdes – Théas, osobiście witał pielgrzymów w Grocie Massabiell-

skiej. Polacy pielgrzymowali do Niepokalanej w Lourdes z prośbą o wstawiennictwo Jej Syna, by – m.in. – nasi rodacy w Kraju „mogli swobodnie wyznawać swą wiarę w Boga, pracować i żyć jak ludzie wolni, według swoich przekonań i swego sumienia, (...) aby nasze pokolenie nie było ostatnim pokoleniem Chrześcijańskiej Polski, (...) by wyprosić dla umiłowanego Kraju ojczystego i dla świata całego panowanie pokoju, prawdy i sprawiedliwości, (...) by złożyć nową przysięgę wierności na nowe Tysiąclecie w imieniu naszych braci i siostr, którym zabroniono gromadzić się w roku tej wielkiej rocznicy u stop swojej Częstochowskiej Pani i Matki”.

Referat Joanny Metzger dotyczył innego aspektu obchodów – przedstawiał panoramę prasy francuskiej z 1966 r. i jej zainteresowanie obchodami Milenium w Polsce. Zainteresowanie to było ogromne. W ciągu tego roku ukazało się ok. 180 artykułów. Kilkanaście razy polskie Milenium było na pierwszych stronach gazet. Od 10 stycznia 1966 roku, czyli od momentu, kiedy

wybuchoł skandal związany z odmową paszportu dla kard. Stefana Wyszyńskiego, do końca czerwca polskie Milenium pojawia się w prasie prawie codziennie.

Istnieją jednak różnice, czasem wręcz olbrzymie, w traktowaniu tematu przez gazety francuskie. Kiedy na początku stycznia 1966 r. okazuje się, że kard. Wyszyński nie pojedzie do Rzymu na otwarcie obchodów 1000-lecia chrześcijaństwa w Polsce, wszystkie gazety francuskie piszą o tym wydarzeniu z oburzeniem (z wyjątkiem komunistycznego L'Humanité, które milczy)..

I właśnie dziennik katolików francuskich pisze Najwięcej i najdokładniej o polskim Mileniu pisze La Croix. W kwietniu 1966 r. powstaje na jego łamach rubryka Obchody tysiąclecia chrześcijaństwa w Polsce (do 22 listopada tego roku tygodnik informuje regularnie swoich czytelników o obchodach). Le Monde poświęca prawie tyle samo miejsca Mileniu, ale zajmuje się stroną bardziej polityczną sprawę: konflikt między Kościołem w Polsce a władzą komunistyczną zajmuje tu pierwsze miejsce. Le Figaro jest zainteresowane głównie bezpośrednimi relacjami z obchodów: tłumy wiernych w Gnieźnie, w Poznaniu, w Warszawie.

Także popularne wówczas France Soir i Le Parisien Libéré informują czytelników o obchodach w Polsce, opatrując te krzykliwymi tytułami i kąśliwymi uwagami na temat władzy komunistycznej. Nawet Paris Match. 30 kwietnia ukazuje się w tym największy francuski tabloidzie sześć bardzo dużych zdjęć, ale tym razem nie Brigitte Bardot, lecz kard. Wyszyńskiego. Pod kolorowym zdjęciem tytuł Polacy oklaskują człowieka w purpurze. W paru zdaniach pod kolejnymi zdjęciami tłumaczy się czytelnikom polskie Milenium. Widać tłumy przed kościołami i w kościołach...

Trzeba będzie poczekać prawie 20 lat, aż do czasu Solidarności, aby Polska i jej najważniejsze sprawy, stały się przedmiotem tak gruntownego i długotrwałego zainteresowania prasy francuskiej. □

Anna Łucka i Joanna Metzger

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usovicz

☹ Eliminacje do piłkarskich MŚ reprezentacja zaczęła od Kazachstanu i „wpadki”. Polska prowadząc do przerwy 2:0, po golach Kapustki i Lewandowskiego (z karnego), ostatecznie tylko zremisowała 2:2. Następne mecze gramy u siebie w październiku z Danią i Armenią.

☺ Legia jako pierwszy od 20 lat polski klub awansowała do Ligi Mistrzów. Styl nie zachwycał. Po wygranej w Irlandii 2:0, polski klub u siebie wymęczył remis 1:1 z Dundal FC. Legia trafiła do jednej z najtrudniejszych grup LM. Mistrzowie Polski zmierzają się tu z broniącym trofeum Realem Madryt, Borusią Dortmund i Sportingiem Lizbona. Pierwszy mecz Legia gra 14 września z Borusią.

☺ W ekstraklasie dotuje Wisła Kraków, która zamyka tabelę i przegrywa 6 mecz z rzędu. Nowym właścicielem klubu zostało Towarzystwo Sportowe Wisty. Wyniki 7 kolejki: Wista – Śląsk 1:5, Pogoń Szczecin – Cracovia 1:1, Górnik Łęczna – Jagiellonia Białystok 0:2, Arka Gdynia – KGHM Zagłębie Lubin 1:1, Wista Płock – Korona Kielce 1:2, Ruch – Legia 0:2, Lech – Piast Gliwice 2:0, Lechia Gdańsk – Termalica 1:2. Pięć zespołów na czele ma po 13 pkt (Jagiellonia, Zagłębie Lubin, Arka, Lechia i Termalika).

☺ Puchar Polski. Piłkarze Lechii wyeliminowali po rzutach karnych Piasta w ostatnim meczu 1/16 finału PP. W kolejnej rundzie

podopieczni Nowaka zmierzają się z drugoligową Puszcą Niepołomice. Z rozgrywkami pożegnała się już m.in. Legia, która przegrała w Zabrzu z Górnikiem 2:3 po dogrywce.

☺ Polacy za granicą. Świetny debiut Milika. Napoli wygrało z Milanem 4:2, a Polak zdobył dla Napoli 2 gole. Napoli zapłaciło za niego 32 mln €, ale inwestycja już się zwraca. Mistrz Anglii Leicester City ogłosił, że Kapustka (Cracovia) podpisał z tym klubem pięcioletni kontrakt (za ok. 7,9 mln funtów). Boruc obronił rzut karny, a jego AFC Bournemouth zremisował z Crystal Palace 1:1. Tego samego dokonał Fabiański, ale jego Swansea przegrała z Leicester City 1:2. Mający polskie obywatelstwo Perquis strzelił gola dla występującego na zapleczu angielskiej ekstraklasy Nottingham Forest w wygranym meczu z Leeds United 3:1. Bayern Monachium znokautował na inaugurację ligi niemieckiej Werder Brema 6:0. Trzy bramki zdobył Lewandowski. Ruch wyraził zgodę na transfer Stępińskiego do FC Nantes.

☺ Dobre przetarcie przed US Open. Agnieszka Radwańska wygrała turniej WTA w New Haven pokonując w finale Ukrainkę Switolinę 6:1, 7:6. Był to 19. w karierze triumf Polki w imprezie tego cyklu.

☺ Rozstawiona z „czwórką” Radwańska awansowała następnie do 1/8 finału wielkoszlemowego US Open po zwycięstwie nad

Francuzką Garcia (25.) 6:2, 6:3. Niestety w 4. rundzie przegrała z 19-letnią Chorwatką Konjuh 4:6, 4:6.

☺ Piłkarze ręczni Vive Tauronu Kielce awansowali do półfinału rozgrywanego w Katarze turnieju Super Globe. Polski zespół pokonał w ćwierćfinale HC Taubate z Brazylii 33:30 (21:15).

☺ W Warszawie rozegrano lekkoatletyczny memoriał im. Kamili Skolimowskiej. Klasą dla siebie była Anita Włodarczyk, która znowu pobiła rekord świata rzutu młotem (82,98 m.). Przebudził się Fajdek, który rzucił młotem na odległość 82,47 m. (w Rio taki wynik dałby złoty medal). Warto też odnotować wynik Urbanka, który wygrał rzut dyskiem odległością 63,8 m. Trzeci był Małachowski (63,6 m.).

☺ Kwiatkowski (Sky) wycofał się z kolarskiego wyścigu Vuelta a Espana. Jadący dalej Huzarski zajmował pozycję 38, a Gotaś – 124.

☺ Polscy hokeiści na lodzie przegrali ze Słowenią 1:6 w pierwszym meczu rozgrywanego w Mińsku turnieju kwalifikacyjnego do IO w 2018 r. Później przegrali 3:5 z Białorusią i sen o olimpiadzie uleciał... Na koniec turnieju Polacy przegrali jeszcze z Danią 2:5.

☺ Comarch Cracovia przegrała trzeci mecz w Hokejowej Lidze Mistrzów, ulegając Sparcie Praga 4:5. Z kompletem porażek mistrz Polski zajmuje ostatnie miejsce w grupie O i stracił szansę awansu do fazy pucharowej. □

O. Szustak głosił Dobrą Nowinę w Paryżu 14

W dniach 20-22 czerwca 2016 r. w Parafii świętego Dominika odbyły się trzy wieczorne spotkania z wędrownym dominikaninem, kaznodzieją o. Adamem Szustakiem.

W poniedziałek Szanowny Gość opowiadał o tym, że Bóg jest tak dobry, że potrafi nas wskrzesić, uzdrowić z najgorszego nawet zła. Nieważne, czy jesteśmy na etapie dwunastoletniej córki Jaira, czy młodzieńca z Nain a może umarłego od trzech dni Łazarza. Czasem człowiekowi może się wydawać, że został opuszczony, zapomniany przez Boga, ale to nieprawda. Może Bóg w tym czasie ratuje kogoś bardziej potrzebującego? Jezus zostawił uczniów w łódce na jeziorze, by opłakiwać śmierć kuzyna Jana Chrzcziciela. Należy odwrócić myślenie, spojrzeć na sprawy nie z ludzkiej perspektywy, ale szerzej-tak, jak to widzi Bóg. Wiara nie tylko polega na znajomości dogmatów, ale właśnie wtedy, kiedy człowiek zdobywa się na coś pozornie nie do zdobycia. Bóg chciałby, aby człowiek doszedł do wniosku, że z Nim zawsze da sobie radę. Bóg nas bierze na ręce, byśmy się w niego wtulili, to On zostawia ślady.

We wtorek o. Adam opowiadał o potężnym słowie Boga. Zażartował, że Stwórca musi uważać na to co mówi, bo się spetni. To słowami Bóg dokonał stworzenia świata. Święty Piotr, zanim został świętym, również uwierzył w moc Słowa Bożego. Potężny, prosty rybak wiedział, że ryb nie łowi się w dzień, w południe i w największej głębinie; ale skoro właśnie wtedy na słowo Jezusa zarzucił sieć i nie rozczarował się-uwierzył, że Jezus to Bóg, bo Jego słowo ma moc stwarzania. Maryja podczas zwiastowania również uwierzyła w Słowo. "Niech mi się stanie według Słowa Twego" - rzekła. Tylko w swoich stronach Jezus nie zdołał dokonać cudu, bo swoi Mu nie uwierzyli. "Aa...to ten synek Józefa!" - mówili. Bóg jest Wszechmogący tam, gdzie mu pozwolisz.

Trzeciego dnia, w środę, o. Szustak przekonywał, że Bóg nas kocha bezwarunkowo. Pierwszym cudem Jezusa była zamiana wody w wino na weselu w Kanie Galilejskiej. Nie mówił uczniom o abstynencji, o ascezie, o negacji życia, ale o tym, aby się radować, weselić. My chrześcijanie, jesteśmy ludźmi Wielkiej Niedzieli, a nie Wielkiego Piątku, choć bez Piątku nie byłoby Niedzieli. Jezus przyszedł nas zbawić, a nie potępić. Nie potępił

też jawnogrześnicy, ponieważ jako jedyna mocno ukochała Jezusa. Tylko On, spośród innych mężczyzn, zobaczył w niej wartościową kobietę; inni widzieli ją jako przedmiot. Miłość do Boga otwiera Jego Wszechmoc. Stuletni Abraham był bardzo uczynny wobec trzech wędrowców (czyt. Boga), nie miał żalu, że dwadzieścia siedem lat wcześniej dostał obietnicę posiadania syna. Bóg zobaczył, że Abraham jest gościnny, mimo zmęczenia, upału; dlatego po roku staruszkowie cieszyli się narodzeniem syna Izaaka (po polsku znaczy śmiech). Jeśli będziesz kochał Boga, to On ci zawsze pomoże. Siedzimy w piwnicy (czyt. w grzechu pierworodnym) prawie przez całe życie. A przecież na chrzcie świętym Bóg dał nam wszystkie łaski, tylko po nie sięgnijmy. Wstańmy, żyjmy, uśmiechnijmy się. Można? Można!

Bóg zapłać Ojciec Adamie. To był dobry czas. Przybyliśmy dość licznie. Zespół muzyczny między innymi polskiego kościoła przy rue Saint-Honore pięknie akompaniował do Mszy świętych razem z naszą panią Anitą i panią Anią Polaczek. Dziękujemy też osobom zaangażowanym od kuchni i pani Iwonie za podziękowanie. Dziękujemy księdzu proboszczowi Sławkowi Zabiegowskiemu za udostępnienie kościoła na spotkania. □

Związek Bractw Różańcowych we Francji: Zaproszenie

Związek Bractw Różańcowych we Francji serdecznie zaprasza na uroczysty Dzień Skupienia, który odbędzie się we wtorek 11 października 2016 w Méricourt (Pas-de-Calais).

Porządek dnia :

Msza Święta o godz. 10³⁰;
Przerwa obiadowa;

Nabożeństwo Różańcowe o godz. 15.
Serdecznie Zapraszamy.
Zapisy prosimy zgłaszać do prezesek

kół Różańcowych. Cena posiłku: 20€
Cześć Maryi !
Sekretarki Związku:
St. Napora, L. Jabłoński

W czasie tych 80 lat posługi pracowaliśmy w wielu miejscach rozsiansych niemalże po całej Francji. Poniżej pragniemy przedstawić listę duszpasterskich placówek, gdzie krócej bądź dłużej realizowaliśmy misję naszej zakonnej wspólnoty (pogrubionym drukiem zaznaczamy te wspólnoty, w których aktualnie posługujemy a kursywą miejscowości, do których wciąż dojeżdżamy, by sprawować Eucharystię):

Abscon (59),
Agay - Fréjus (83),
Albi (81) - Toulouse (31) - Rodez (12),
Aulnay sous Bois (93),
Bagnolet (93),
Barlin (62),
Besançon (25),
Bordeaux (33),
Bray La Buisière (62),
Cambrai (59),
Castelnau (33),
Corbell-Essonnes (91),
Dijon (21),
Dechy - Guesnain (59),
Dunkerque-Malo (59),
Escaudain (59),
Grenoble (38),
Hesdigneul-lez-Béthune (62),
Hombourg-Haut (57),
Joudreville (54),
La Ricamarie-Beaulieu (Roche-la-Mollière) (42),
Le Creusot (71),
Les Mureaux (78),
Lille (59),
Montigny-en-Ostrevent (59),
Montigny-les-Cornellies (95),
Orange (84),
Pierrefitte (93),
Paryż (75),
Roubaix (59),
Rouvroy - Méricourt (62),
Sallaumines (62),
Saint-Denis - Epinay-sur-Seine (93),
Saint-Vallier (71),
Sartrouville (78) - Argenteuil (95),
Stains (93),
Tremblay-en-France (93),
Troyes (10),
Wingles (62).

Jubileuszowe Święto Patronalne

W uroczystość NMP Częstochowskiej, patronki francusko-hispańskiej prowincji Towarzystwa Chrystusowego pragniemy za prosić i zachęcić Droгих Czytelników do modlitwy, by nasze posługiwanie przynosiło błogosławione owoce.

O becny rok jest czasem szczególnym: w ogłoszony przez papieża Franciszka Jubileuszowy Rok Miłosierdzia i w 1050 rocznicę chrztu Polski wpisuje się nasz skromny, zakonny jubileusz – 80 lat duszpasterskiej pracy na francuskiej ziemi.

Dlatego tym bardziej ośmielamy się prosić o to modlitewne wsparcie. I razem z naszymi Parafianami odnawiając Milenijny akt zawierzenia Matce Bożej Częstochowskiej, Królowej Polski i Polonii, wołamy:

„Oddani Tobie, Maryjo, nasza Matko i Królowo, w niewolę, pragniemy czynić w naszym życiu osobistym, w naszym życiu zakonnym i kapłańskim, nie wolę własną, ale wolę Twą i Twój Syna. Postanawiamy, jak najwierniej naśladować przykład Twój życia: Twą wiarę, nadzieję i miłość, wyrażające się w służbie Bogu i ludziom, w trosce o zbawienie każdego człowieka.

Matko Boga i człowieka, oddając się Tobie, przyrzekamy coraz bardziej rozwijać w każdym z nas osobiście przymierze chrzcielne z Bogiem, przyrzekamy sumiennie i gorliwie realizować obowiązki wynikające z naszego stanu: naśladować Chrystusa czystego, ubożego i postusznego, pragniemy świadczyć, że w Bogu odnajdujemy pragnienie miłości, świadczyć o skarbie i wierze w obietnice Ewangelii, świadczyć, iż życie wieczne jest rzeczywistością, która rozpoczyna się już na tej ziemi.

Chcemy otwierać się na światło wiary, która rodzi się ze słuchania Bożego Słowa i owocuje świadectwem życia. Pragniemy głosić Ewangelię przez przykład życia zakonniczonego w Chrystusie i przeżywanego w codzienności, przez zaangażowanie w pracę i duszpasterską posługę.

Chcemy stać się budowniczymi pokoju w naszych rodzinach, parafiach, w zakonnej wspólnocie, Cjczyźnie i świecie.” □

Księża Chrystusowcy z Francji, Hiszpanii i Grecji

TOWARZYSTWO CHRYSTUSOWE DLA POLONII ZAGRANICZNEJ
PROWINCJI MATKI BOŻEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ WE FRANCJI I HISZPANII

80 LAT
POSŁUGIWANIA
CHRYSTUSOWCÓW
NA ZIEMI FRANCUSKIEJ

Dziękując Dobremu Bogu
za 80 lat posługiwania chrystusowców na ziemi
francuskiej...

80 ans de service pastoral
des prêtres et des frères
de la SOCIÉTAS CHRISTI en France

CHRYSTUSOWCY

Francuska Polonia uczciła rocznicę Sierpnia 80

Zgodnie z długoletnią już tradycją patriotyczne francuskie środowiska polonijne zorganizowały uroczystości, by upamiętnić rocznicę wydarzeń z sierpnia 1980 r., i przypomnieć datę wybuch II Wojny Światowej czyli na paści hitlerowskich Niemiec na Polskę.

Rozpoczęto je uroczystą Mszą Świętą odprawioną w polskim kościele Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Paryżu. Eucharystię koncelebrowało sześciu kapłanów. Przewodniczył ks. inf. Stanisław Jeż, przewodniczący paryskiego Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów (SPK), do niedawna rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji. W swoim kazaniu mówił o „dobrej zmianie” w Polsce, na co wskazuje m.in. oddawanie czci „żołnierzom wyklętym” i ostatnio, pogrzeb straconej przez komunistów w 1946 r. „Inki”. Ważnym zadaniem obecnych władz w Kraju pozostaje nadal wyjaśnienie wszystkich wydarzeń związanych z powstaniem i historią NSZZ Solidarność. Kaznodzieja

podkreślił zaangażowanie wielu francuskich stowarzyszeń polonijnych na rzecz upamiętnienia ważnych wydarzeń z najnowszych dziejów Polski.

Modlitwę wiernych ułożyła i czytała Danuta Nowakowska, była przewodnicząca Paryskiego Komitetu NSZZ Solidarność.

Po Mszy św. zebrani przemaszewali ulicami Paryża na Plac Inwalidów, gdzie w pobliżu polskiej ambasady znajduje się Tablica upamiętniająca protesty i manifestacje Polonii przeciw komunistycznym władzom w czasie stanu wojennego. Były poczty sztandarowe. Zapalono znicze, złożono wieńce i wiązanki kwiatów. Polską ambasadę w Paryżu reprezen-

towała konsul generalny, Agnieszka Kucińska, która zabrała głos w imieniu ambasadora RP i złożyła kwiaty.

Modlono się za zmarłych i poległych członków Solidarności, za poległych i pomordowanych w czasie Drugiej Wojny Światowej i w Powstaniu Warszawskim, za ofiary katastrofy smoleńskiej (z 10 kwietnia 2010 r.). Uczczono ich minutą ciszy. Odśpiewano polski Hymn narodowy.

Na zakończenie uroczystości ks. inf. Stanisław Jeż odczytał modlitwę ks. Piotra Skargi – za Ojczyznę, Litanię Solidarności i fragment kazania ks. Prymasa Stefana Wyszyńskiego. Zaśpiewano pieśń „Boże Coś Polskę”.

FLC

Salon Polskiej Kultury w Liège

Zapraszamy w niedzielę 9 października o godz. 15. (wstęp od godz. 14.) na kameralny koncert polskiej muzyki klasycznej (z przerwą na kawę oraz ciasto polskie i walońskie).

Duet EVA & VERA (artyści z Maastricht) – skrzypce i fortepian. Utwory M.K. Ogińskiego, H. Wieniawskiego, E. Młynarskiego i in.

Koszt wstępu w przedpłacie: 12,5€, w dniu koncertu – 13€ (wpłacamy 12,5 x liczba miejsc, na konto: BE53 7512 0785 2953 AXA-BBE22, z dopiskiem: „09/10”).

Zapraszamy.

Adres: Asbl Rue des Courteaux 229, 4032 Liège-Chênée, Belgia

<https://www.facebook.com/Salon-Polonais-Culture-Art-Litt%C3%A9rature-1666631750220738/?fref=ts>

Wniebowzięcie NMP - MB Zielnej

*Dla Ciebie Matko Boża Zielna, kwiaty polskie przynosimy
nasze polne wonne zioła. Boś tych kwiatów jest Królowa,
Každy kwiatek woła, zabierz mnie dziś do Kościoła
upiększ mną Ołtarz cały, polnymi kwiatami.
A do Nieba stać będziemy, bukiet z modlitwami.
Niechaj piękno którym Stwórca, cały świat obsiewa.
Wielbi Ciebie Pani Zielna, w modlitwie zagrzewa.
Matko Zielna, Królowo Polski, w dniu wstąpienia twego,
Pobłogosław Naród wierny, i módl się za niego.*

Powyższy wiersz w piękny i prosty sposób ukazuje ludowy charakter uroczystości Wniebowzięcia NMP na polskiej ziemi. Nie tylko w Ojczyźnie, ale również poza jej granicami

Kościół, modlitwa, która szczególną wymowę ma dziś, gdy po terrorystycznych zamachach w ludzkie serca wkrada się niepokój i strach. Błagamy, zatem o dar męstwa i odwagi, o silną i głęboką wiarę, wołając słowami starożytnych maryjnych antyfon i pobożnych pieśni ku Jej czci:

*Matko Odkupiciela z niewiast najstawniejsza,
Gwiazdo Morska do nieba, ścieżko najprościejsza,...
Bądź z nami w każdy czas, wspieraj i ratuj nas,
Matko, [Maryjo, Królowo Wniebowzięta], bądź z nami,
w każdy czas!*

Agnieszka, sekretarka
Bractwa Różańcowego w Rouvroy

staramy się tę tradycję podtrzymywać i przybywamy do świątyni z wiankami polnych kwiatów, zbóż i ziół; przynosimy także inne owoce ziemi: warzywa z naszych przydomowych ogródków i owoce z sadów...

Tak też się stało 15 sierpnia 2016 r. na Mszach świętych w kościele św. Ludwika w Rouvroy i w kaplicy św. Andrzeja Boboli w Méricourt, gdzie na wspólnej modlitwie zgromadziła się miejscowa Polonia oraz Francuzi z parafii Saint Joseph en Haute Deûle. A to wszystko po to, by podziękować Panu Bogu za Jego miłość, dobroć i łaskawość, podziękować za obfitość wody i promieni słońca; by to, co siejemy bądź sadzimy mogło się rozwinąć i przynieść obfity plon, który służyć będzie na pożywienie i lekarstwo dla ludzi i zwierząt. Nasze wspólne podziękowanie zanosimy przez wstawiennictwo Maryi, Wniebowziętej Królowej, aby Ona orędownała za nami, opiekowała się nami a po zakończeniu ziemskiej pielgrzymki mogła nas przedstawić swojemu Synowi, Jezusowi Chrystusowi, Królowi Wszechświata.

Razem z Maryją w tym dniu śpiewamy hymn uwielbienia i dziękczynienia, śpiewamy Magnificat za wielkie dzieła Boże, których nieustannie dokonuje... Jednocześnie prosimy, aby udzielał potrzebnych darów, umacniał i błogosławił. W dzisiejsze święto, w naszych kościołach, a także w wielu innych miejscach na francuskiej ziemi płynie modlitwa za Najstarszą Córkę

Ps. Zapraszamy do fotogalerii w Internecie:

- Msza św. w kościele św. Ludwika w Rouvroy: <http://www.pmk-rouvroy.fr/index.php/pl/galeria/category/120-wniebowziecie-najswietszej-maryi-panny-w-rouvroy>
- Msza św. w kaplicy św. Andrzeja Boboli w Méricourt: <http://www.pmk-rouvroy.fr/index.php/pl/galeria/category/123-wniebowziecie-najswietszej-maryi-panny-w-mericourt>
- Msza św. wspólnoty francuskiej: <http://www.paroisse-saint-joseph.fr/index.php/galerie-photos/category/80-assomption-de-la-vierge-marie-a-rouvroy>

Pierwsza Pielgrzymka Polonijna do Sanktuarium Świętej Anny w Auray w Bretanii

*W 20- rocznicę Wizyty Apostolskiej Świętego Jana Pawła II w Sainte Auray,
Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza Wszystkich Rodaków – zwłaszcza mieszkających w Bretanii
na historyczną inaugurację Polonijnych Pielgrzymek do Sanktuarium Świętej Anny w Auray.*

Jest to o tym bardziej doniosłe, że właśnie Święty Jan Paweł II został ogłoszony „Patronem Rodziny”.

Szczególne zaproszenie kierujemy do zamierzających się pobrać w najbliższym czasie!

Zapraszamy do udziału w Pielgrzymce Polonii Bretońskiej, także Rodaków z Regionu Paryskiego.

Wyjazd autokarem w niedzielę 25- września 2016 roku
o godzinie 6.15 sprzed kościoła polskiego Wniebowzięcia

NMP «Concorde» w Paryżu. Powrót wieczorem tego samego dnia około 22.30.

Koszt wyjazdu 85€. Wpłaty na konto „Aumônerie Polonaise” z dopiskiem na odwrócie czeku „Pielgrzymka do Ste Anne d'Auray”. Zgłoszenia proszę kierować na adres: Polska Misja Katolicka – Ks. Krystian Gawron, 11, rue Jules Guesde, 92130 Issy les Moulineaux. Tel. 01 46 45 79 79; email: sempo.pol.paris@gmail.com

Ks. dr Krystian Gawron
Wicerektor PMK we Francji

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE

przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24

Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 – mówimy po polsku

(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 – mówimy po francusku

Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

– TŁUMACZENIA –

Stanisław Bocianowski – dr Prawa
– Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:

problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI I DOROSŁYCH Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66

45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

AL-ANON ALATEEN

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych
i przyjaciół alkoholików

Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!

Tel: 06 08 04 21 13

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby. Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem. **Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20**

(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu – metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20**

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

Pielgrzymka do Ziemi Świętej (12 - 22 listopada)

Na zakończenie Roku Jubileuszowego Bożego Miłosierdzia Polska Misja Katolicka zaprasza na Pielgrzymkę do jego źródeł - Ziemi Świętej - i czczymy Jezusa Chrystusa.

Spotkanie z Panem Bogiem przeżywać będziemy w Betlejem i Nazarecie, w Kafarnaum i na Górze Tabor, na Górze Błogostawie i w Kanie Galilejskiej, w Jerycho i Betanii, w Jerozolimie i Ein Karem, nad Jordanem, Morzem Martwym i na Jeziorze Genezaret.

Wyruszymy w sobotę 12 listopada o godz. 22³⁰ z lotniska Charles de Gaulle, a wrócimy

we wtorek 22 listopada o godz. 13⁰⁵.

Pielgrzymkę, w imieniu PMK, poprowadzi ks. prał. Krystian Gawron. Wobec ograniczonej liczby miejsc, zapisy będą uwzględniane według kolejności zgłoszeń.

Zapisy. mail: sempo.pol.paris@gmail.com bądź na adres: Seminarium Polskie 11, rue Jules Guesde, 92130 Issy-les-Moulineaux.

Przy zgłoszeniu należy podać: nazwisko,

imię, numer paszportu z datą ważności, datę urodzenia, adres, telefon, e-mail. Należy też dokonać wpłaty 500€ (gotówką lub czekiem dla: Aumônerie Polonaise z dopiskiem: *Pielgrzymka do Ziemi Świętej*).

Koszt: 1350€. obejmuje: bilet lotniczy, transfer, hotele, posiłki, wstępy i ubezpieczenie. Bliższe informacje zostaną podane w terminie późniejszym, podczas spotkania po zamknięciu listy uczestników.

ks. prał. Krystian Gawron

**LUXSUS - PRZEWÓZ OSÓB
I TOWARÓW DO POLSKI -**
Olszyna, Wrocław, Katowice, Kraków, Rzeszów.
TEL. 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20;
(00 48 12) 284 12 50!

Rozliczenia księgowe.
06 62 90 02 39

TRANSPORT:
- wywóz gruzu, - dowóz materiałów,
- przeprowadzki.
Tel. 06 98 58 86 36

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.
Edyta - T. 06 22 72 26 68; e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

DO SPRZEDANIA

dom w Saint Martin des Besaces, w Normandii,
na trasie do Rennes, 40 km (25 min.) od Caen,
darmowa autostrada A4. **Dom parterowy, drewniany, 70 m²,**
trzy pokoje z kuchnią i łazienką. Garaż, zabudowania
gospodarcze. Teren: 650 m.kw. Cena 75 tys. €. **Tel. 02 31 73 80 17, 07 81 03 90 51.**

**- NAPRAWA KOMPUTERÓW, INSTALOWANIE
PROGRAMÓW, WYMIANA PODZESPOŁÓW.**
T. 06 98 42 59 75

**TRANSPORT - AUTOLAWETA
NA TERENIE RANCJI. - PRZEPROWADZKI, -
WYWÓZ GRUZU** **Tel. 06 30 40 49 49**

**Zaprasza na week-endy
i wakacje**

Polski ośrodek wakacyjny

położony na Opalowym Wybrzeżu obok Le Touquet Paris Plage

**Atrakcyjne ceny, zniżki dla młodzieży,
dzieci do lat 3 za darmo!**

Rezerwacja :

Stella Maris - 376 chemin Baillarquet - 62780 Stella-Plage
Tél. 03 21 94 73 65 - Fax : 03 21 94 63 55

contact@stellamaris-vacances.com - www.stellamaris-vacances.com

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentyli.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy CMU, AME.
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

01.41.13.45.05
boulogne@dentyli.fr

Mówimy po polsku

Masz problem z piciem?

Może Anonimowi Alkoholicy pomogą!

Wykaz mityngów AA w Paryżu:

Niedziele godz. 17.00:

3, rue Rampal (kod: 9172), 75019 Paris, M° Belleville/;

Wtorki godz. 19.30:

18, rue Claude Lorrain; 75016 Paris, M° Exelmans/;

Środy godz. 19.30:

20, rue Legendre (2 piętro), 75017 Paris, M° Villiers/;

Czwartki godz. 19.30:

11, Ville St-Jacques (kod: 0911),
75014 Paris, M° Saint-Jacques.

**GŁOS
KATOLICKI**

PRZYJACIELE

M Ambroży Stanisław -	70€
Mme Morawski Janinail -	80€
Mme Deflorge Sophie -	70€
M Babicz Marian -	35€/pół roku
Mme Pekleza Bożena -	80€
M Cieysztor Tadeusz -	70€
M Lipowicz Jerzy -	70€

Mme Janski Irena -	70€
Mme Józefczyk Jeanne -	50€
Mme Andrzejewski Therese -	80€
Mme Reneteau Katarzyna -	75€
Mme Rimin Marta -	70€
Mme Makowski Ewa -	70€
Mme Skarżyńska Jadwiga -	70€

**Dalsza część Listy Przyjaciół będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK
Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”,
składamy serdeczne podziękowania. (Redakcja)**

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 31 (2646): 18. 9. 2016

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32
Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś — Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA — 2, rue du 19 mars 1962 — 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) — 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 7.9.2016

Inf. o prenumeracie na str. 3

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl**TRWAM PROGRAM****19 – 25 września 2016****PONIEDZIAŁEK 19 WRZEŚNIA**

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Wieś to też Polska 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Vatican Magazine 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11¹⁰ Program edukacyjny 11²⁰ Dokument 11⁴⁰ Dokument 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13²⁵ Koncert życzeń 14¹⁵ Film 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuarium polskie 16³⁰ Dokument 16⁵⁰ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17²⁵ Kartka z kalendarza 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19³⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

WTOREK 20 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Dokument 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Dokument 11⁴⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 14¹⁰ Reportaż 14⁴⁵ Reportaż 15⁰⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Program edukacyjny 16³⁰ Reportaż 16⁴⁰ Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ Dokument 17⁰⁰ Film 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

ŚRODA 21 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Film 9³⁰ Aktualności WSKSiM 9³⁵ Sanktuarium polskie 9⁵⁵ Św. na każdy dzień 10⁰⁰ Audien-

cja Generalna 11¹⁰ Reportaż 11²⁵ Dokument 11³⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dokument 13⁰⁰ Koncert orkiestry z Meksyku 14⁰⁵ Film 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Dokument 16⁵⁵ Kartka z kalendarza 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

CZWARTEK 22 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dokument 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Dokument 11³⁵ Dokument 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dokument 14⁰⁰ Film 15³⁵ Dokument 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Program rozrywkowy 16³⁵ Dokument 17²⁵ Przegląd Niedzieli 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

PIĄTEK 23 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Program rozrywkowy 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Dokument 11³⁰ Reportaż 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Film 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Dokument 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Bożego Miłosierdzia 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Pytasz i wiesz 16⁰⁰ Informacje 16¹⁵ O Fundu-

szach UE 17⁰⁰ Na tropie 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Magazyn przyrodniczy 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Dokument 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

SOBOTA 24 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Dokument 9⁴⁵ Reportaż 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Dokument 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski pkt. widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Na tropie 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Św. na każdy dzień 13⁵⁰ Dokument 15³⁰ Film 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ W Naszej Rodzinie 17⁰⁰ Z PE 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

NIEDZIELA 25 WRZEŚNIA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁰ Z PE 9⁰⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Felieton 9²⁵ Św. na każdy dzień 9³⁰ Dokument 10²⁵ Przegląd Niedzieli 10³⁰ Jubileusz katechetów 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Dokument 14⁰⁰ Dokument 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dokument 17³⁰ Reportaż 17⁵⁵ Kartka z kalendarza 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Program edukacyjny 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Cuda Jezusa – serial. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

Par. Metz – ks. Tomkiewicz Wiesław –	857€
Formaniak Konrad –	20€
Janaszek –	20€
Mme Klimas –	20€
Kobak Jean –	10€
Mazur Sophie –	30€
Famille Morgano-Tkacz –	20€

Nawala Irene –	30€
Ratajczak Stanisław –	10€
Solarczyk Stefania-Wanda –	20€
Tkaczyk Helena –	15€

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268–75 N PARIS

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

19 – 25 września 2016

PONIEDZIAŁEK 19 WRZEŚNIA

7¹⁰ Moliki książkowe – magazyn 7³⁰ Supętkowe ABC 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11⁰⁰ Podróże z historią – dokument 11³⁵ Z drugiej strony – program publicystyczny 12²⁵ Krótka historia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Blondynka – serial 14²⁰ Oczy w oczy 14⁵⁰ Program rozrywkowy 15⁴⁰ Odkrywanie Jury 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Supętkowe ABC 17²⁰ Krótka historia 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Kulturalni PL – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Tajemnica twierdzy szyfrów – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Portrety Wojenne(2) – dokument 0¹⁰ Tańczący z naturą – dokument 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Supętkowe ABC 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 20 WRZEŚNIA

7³⁰ Mali światowcy 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ Bodo – serial 14³⁰ Portrety Wojenne(2) – dokument 15²⁵ Z Andrusiem po Galicji 15⁵⁵ Sonda z 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Mali światowcy 17²⁰ Krótka historia 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Niedziela z...kinem Krzysztofa Kieślowskiego 18⁴⁰ Pod Tatrami 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ 250-lat teatru publicznego w Polsce 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Program rozrywkowy 23⁴⁰ Ktokolwiek widział ktokolwiek wie 0¹⁰ Z Andrusiem po Galicji 0³⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Mali światowcy 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 21 WRZEŚNIA

7⁰⁰ Program ekumeniczny 7³⁰ Podwodne ABC – magazyn 7⁴⁰ Dla dzieci 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy

szczęścia – serial 13²⁵ Tajemnica twierdzy szyfrów – serial 14²⁵ Dzieci tułacz – dokument 15²⁵ Tańczący z naturą – dokument 15⁵⁵ Astronarium – magazyn 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Podwodne ABC – magazyn 17⁰⁵ Dla dzieci 17²⁰ Krótka historia 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Zaolzie 18²⁵ Studio Wschód – program publicystyczny 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Egzamin z życia – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Dzieci tułacz – dokument 0¹⁰ Studio Wschód – publicystyka 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Podwodne ABC – magazyn 1²⁵ Dla dzieci 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 22 WRZEŚNIA

7⁰⁰ Studio Wschód – publicystyka 7³⁰ Załoga Eko – magazyn 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁰ Egzamin z życia – serial 15¹⁵ Wilnoteka – magazyn 15³⁵ Ukryte skarby – reportaż 16⁰⁰ Jak to działa – magazyn 16³⁰ Galeria – serial 16⁵⁵ Załoga Eko – magazyn 17²⁰ Krótka historia 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Polska z Miodkiem – felieton 17⁵⁵ Naszaarmia.pl – magazyn 18²⁰ Podróże z historią – dokument 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Odkrywanie Jury 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Komisarz Alex – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23⁰⁵ Program rozrywkowy 23⁴⁰ Warto rozmawiać – publicystyka 0³⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁵ Załoga Eko – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 23 WRZEŚNIA

7⁰⁰ Było nie minęło 7³⁰ Dla dzieci 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Halo Polonia – magazyn 12²⁵ Krótka historia 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Na sygnale – serial 13²⁵ M jak miłość – serial 14²⁵ Komisarz Alex – serial 15²⁰ Warto rozmawiać – program publicystyczny 16²⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 16⁵⁵

Dla dzieci 17²⁰ Krótka historia 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Racja stanu – magazyn 18²⁵ Było nie minęło 18⁵⁵ Na sygnale – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁵⁰ Polonia 24 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁵ Program rozrywkowy 0¹⁵ Racja stanu – magazyn 0⁴⁵ Ukryte skarby – reportaż 1¹⁵ Dla dzieci 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 24 WRZEŚNIA

7³⁰ Pytanie na śniadanie 10⁵⁰ Polonia 24 11²⁰ Halo Polonia – magazyn 12¹⁵ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁰ Na dobre i na złe – serial 14¹⁵ Ja to wiem 15⁰⁰ Okrasa łamie przepisy – magazyn 15³⁰ Tańczący z naturą – dokument 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Z drugiej strony – publicystyka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Bodo – serial 21⁵⁰ Fachowiec – film 23⁴⁰ Program rozrywkowy 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 25 WRZEŚNIA

6³⁰ Ja to wiem 7⁴⁵ Saga rodów – magazyn 8¹⁰ Program rozrywkowy 9⁰⁵ Wolny Ekran – magazyn 9²⁰ Polska z Miodkiem – felieton 9³⁰ Moda na rodzinę 9⁵⁰ Ziarno – magazyn 10²⁰ Program muzyczny 10⁵⁰ Szatan z siódmej klasy – serial 11⁵⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem – magazyn 13⁰⁰ Msza Św. – Bazylika św. Jana Chrzciciela Szczecin 14¹⁵ Program rozrywkowy 14⁴⁰ Zakochaj się w Polsce 15¹⁰ Rozrywka 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Moda na rodzinę 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁵ Blondynka – serial 21⁴⁰ Och Karol 2 – komedia 23³⁰ Program rozrywkowy 23⁵⁵ Zakochaj się w Polsce 0²⁵ Polska z Miodkiem – felieton 0³⁵ M jak miłość – serial 1²⁵ Moda na rodzinę 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

Jesień się zaczyna... 23 września

POLSKA HURTOWNIA BUDOWLANA WE FRANCJI

Entrepôle

PEINTURE ET MATERIAUX

**FRANCUSKIE I POLSKIE MATERIAŁY,
OBSŁUGA PO POLSKU**

150 AVE JULES QUENTIN 92000 NANTERRE, TEL. 01 40 99 18 78; 06 19 02 31 93

e-mail: entrepole@gmail.com, www.entrepole.com

CZYNNE OD PONIEDZIAŁKU DO PIĄTKU OD 6:30 DO 18:00
SOBOTY OD 6:30 DO 12:00

**Oszczędzaj z Entrepôle, najniższe ceny
i dostawa gratis od 299€HT**

Guittet

Idex

TOLLENS

COMUS

PRESTONETT

Blanchon

CEGECOL

ORAC

tesa

L'OUTIL PARFAIT

